

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ ТА НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА
«ОДЕСЬКИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ»

НЕЗЛАМНЕ СЛОВО РІДНОЇ ОДЕСИ

Збірка поезій

Одеса
«Астропринт»
2024

УДК 821.161.2(477)-1
Н44

«Незламне слово рідної Одеси» — перша збірка колективу талановитих одеських учителів, шанувальників поетичного слова, результат міського проекту «Поезія єднає».

Більшість творів патріотичної тематики, що засвідчує глибоку щирю любов до Батьківщини — України, отчого краю, свого народу, мови та історії, рідного міста Одеси. Інші поезії — про родину, батьків, дітей, природу, кохання, людські чесноти та почуття. Автори вірять у мирне щасливе майбутнє і своєю натхненною працею наближають його.

Збірка розрахована на широке коло читачів, а також може бути корисною для проведення уроків літератури та історії, позакласних виховних заходів.

Упорядник

О. О. Амеліна, консультантка Комунальної установи «Одеський центр професійного розвитку педагогічних працівників», керівник проекту «Поезія єднає»

*В оформленні збірки використані
малюнки **П. П. Кононенко***

ISBN 978–617–8381–77–6

© Амеліна О. О.,
упорядкування, 2024

НАС ЄДНАЄ РІДНА ОДЕСА!

Дорогі друзі, шановні читачі!

Збірка «Незламне слово рідної Одеси» — поетична перлина авторського колективу талановитих учителів-одеситів, митців художнього слова. Не лише щоденною працею, а й високою поезією вони служать благородній меті — навчити дітей бути справжніми українцями, стверджувати себе заради миру, рідного народу й України, заради майбутнього, в ім'я кожної людини.

Це перший, однак уже міцний і впевнений крок назустріч життєвим викликам сьогодення. Ми підтримуємо ініціативу талановитих педагогів — шанувальників поетичного слова, їхнє бажання відчувати себе частиною літературної спільноти, розширити межі творчих можливостей і досягнень.

Автори широко дивляться на світ й оригінально оцінюють його мінливість, тому кожен рядок — це власне щире слово в діалозі про минуле, сучасне й майбутнє.

Важливим є те, що через художнє слово автори популяризують та утверджують українську мову, оспівують її красу й багатство, значення для суспільства й кожної людини зокрема, засвідчують глибоку щирю любов до отчого краю, свого народу,

родини, дітей, природи. Відрадно, що особлива увага зацентована на піднесенні учительської професії та підтримці позитивного емоційного стану освітян. У кожному рядку чудових поезій живе українська душа незламної красуні: «Присвячуємо тобі, Одесо, рідне місто, свій талант, працю, знання й величезне бажання бачити тебе щасливою і мирною!»

Висловлюємо сподівання, що збірка матиме попит і гідну оцінку не лише на Одещині, а приверне до себе поціновувачів поетичного слова всієї України.

Віriamo в те, що поезії не залишать байдужими всіх, хто доторкнеться до мелодійних струн і нап'ється чистого й такого рідного українського чар-слова із життєдайних джерел емоцій та натхнення педагогів!

Нехай ця самобутня творчість надихає нас на тверду і впевнену життєву ходу, підтримує в нелегку годину, дарує надію й любов, сподівання і впевненість у майбутньому, віру в Мир і Перемогу й стане вагомим внеском у літературну справу, мистецький діалог про національну ідентичність і патріотизм, історичну пам'ять і відданість Батьківщині.

Щиросердечно дякуємо авторському колективу, творцям освітянської ниви, поетичним майстрам і майстриням Одеси.

*З повагою директор
Департаменту освіти та науки
Одеської міської ради
Олена БУЙНЕВИЧ*

ПЕРЕДМОВА

*Поезія — це струни відчуттів,
Це музика Вселенської любові,
Поезія — це скарб усіх віків,
Це діамант величиною в слово!*

Ви гортаєте сторінки цього незвичайного авторського зібрання? Тоді Ви перший читач і поціновувач поетичної творчості талановитих учителів-одеситів, які з ініціативи Комунальної установи «Одеський центр професійного розвитку педагогічних працівників» об'єдналися заради спільної творчої діяльності й створили проєкт «Поезія єднає», що стартував 27 жовтня 2023 року, у День української писемності та мови.

Мета заходу актуальна й зрозуміла: підтримати талановитих педагогів, їх бажання відчувати себе частиною літературного мистецтва, розкрити грані нових творчих можливостей і досягнень освітян. Важливою складовою проєкту є те, що через художнє слово популяризується та утверджується українська мова, її значення як для громадян, так і держави. Особлива увага зацентована на професії вчителя: на основі досвіду й інноваційної діяльності проводиться різнобічний супровід молодих педагогів, надається допомога щодо їх участі в освітянських конкурсах різних рівнів, Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті», професійному конкурсі «Учитель року».

Нагальність цієї роботи також вбачаємо в підтримці позитивного емоційного стану освітян і запобіганні їхнього професійного вигорання.

Учасниками проєкту стало 15 учителів-філологів, істориків, учителів початкової школи, керівників гуртків.

За рік діяльності на сайті Комунальної установи «Одеський центр професійного розвитку педагогічних працівників» опублі-

ковано 25 випусків альманаху «Поетичні струни єдності» з творами учасників проєкту. Це засвідчує про право на життя й подальший розвиток творчого задуму.

Назва символічна. Струни ніжності, любові, надії, співчуття, сподівань, тривоги, а подекуди — зневаги й ненависті до зла, ворогів, людських смертей сплітаються в один мотив — *мотив єдності заради щастя, миру й перемоги*.

Більшість творів написані в останні роки, однак, є й дуже «свіжі», бо митці живуть сучасним днем, переживають разом із співвітчизниками все те, що випало на нашу долю. Тексти «живі» й сучасні. Не дивно, що вони стають актуальним викликом сьогоденню.

Тематика різна: життєва мудрість, чистота почуттів, осмислення стосунків між людьми, любові до батьків, дітей, материнства, родини, вічної дороги до рідного отчого дому. Частина творів присвячена історичним подіям та персоналіям, *рідному місту Одесі*. Є поезії-звернення й послання до молоді, до синів і дочок, до тих, хто вже сьогодні й завтра має взяти на себе відповідальність за долю свого народу, рідної Батьківщини-України.

Лірика емоційна, відверта, відкрита для читачів. Автори виявляють неабияку чутливість до рідного українського слова, його мелодійного й ритмічного звучання, використовують найрізноманітніші фарби емоційного стану — від ніжно легких, прозорих, світлих до важких, темних, гнітючих. Багата палітра художніх засобів робить поезії витонченими, оригінальними, зовсім не схожими на інші, і завдяки цьому вони мають значний потенціал — вражати та зацікавлювати читача.

Висловлюємо сподівання на те, що учительське поетичне слово не залишить байдужими читачів.

Ми окрилені й маємо нестримне бажання рухатися вперед, ділитися своїм теплом і любов'ю до людей!

Із побажанням нових творчих успіхів
висловлюємо подяку авторському колективу:

Антоніні Іванівні ЛІПІНСЬКИЙ,
Олені Григорівні ОКЛЮК,
Ользі Валеріївні ДОЛГІЄР,
Ользі Олександрівні ГУСТЕНКО,
Інні Миколаївні ШУМОВЕЦЬКИЙ,
Тетяні Василівні ЦИМБАЛ,
Анні Дмитрівні МАЛІЦЬКИЙ,
Людмилі Анатоліївні ТКАЧУК,
Оксані Іванівні АНДРОЩУК,
Тетяні Михайлівні МЕЛЬНИЧЕНКО,
Наталії Вікторівні СЕБОВІЙ,
Лілії Василівні ШОЛОМІЦЬКИЙ,
В'ячеславу Михайловичу СЛІСАРЧУКУ,
Максиму Валерійовичу ТРУБНІКОВУ,
Михайлу Омеляновичу РУДОМУ.

*«Поезіє,
красо моя, окрасо,
я перед тебе
чи до тебе жив?»*

Василь Стус

ЛІПІНСЬКА Антоніна Іванівна

*«Слово рідне, святе і величне,
Полум'яно звучиш ти в піснях,
Славою діда карбоване
Лунко ти ллєшся в устах».*

(А. Ліпінська, «Слово рідне»)

Ліпінська Антоніна Іванівна — очільниця творчої групи вчителів — шанувальників поетичного слова м. Одеси, учителька української мови та літератури Одеського ліцею № 63, методист вищої категорії, Кращий педагогічний працівник міста Одеси, переможниця Всеукраїнського конкурсу «Українська мова — мова єднання» та «Люди справи» 2020 року. За багаторічну педагогічну діяльність нагороджена Подякою Одеського міського голови.

У 2023 році Антоніна Іванівна стала переможницею П'ятнадцятої міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті», презентувавши методичну розробку «Збірник диктантів з української мови і авторських поезій з творчим завданням для учнів 10–11 класів».

Наскрізною лінією через усі диктанти проходить думка про любов до Батьківщини-України й віри в її щасливе мирне майбутнє. Поезії Антоніни Іванівни — це біль і смуток за свою Батьківщину, її долю. Поетичні рядки ранніх творів засвідчують про безмежну любов до рідного краю, природи; філософська лірика ставить перед читачем питання сенсу людського життя. Твори друкувалися у «Вечірній Одесі».

«Єднаймо струни наших душ, єднаймо серця: насолоджуйтеся життям, живіть зараз і тут, любіть Україну й боріться за неї», — учить своєю творчістю Антоніна Іванівна Ліпінська.

МОЇЙ ОДЕСІ

Моя ти Одесо, південна царівно,
Прийми наш доземний уклін
За зоряне небо, за море безкрає,
За славу козацьких степів.

Сьогодні твій голос звучить на планеті
І славить походи найкращих синів,
Одесо, в твоїм історичнім минулім
Вся правда героїв твоїх.

Вінок із зірок всі тобі ми сплетемо,
І з гордістю скажемо ми:
Що завжди ти будеш багата, Одесо,
Славетним минулим своїм.

Бо правда і сила з'єднались у тобі
І тон задають навіки,
Ти будеш, Одесо, квітуча й могутня
На довгі й щасливі роки.

Боролись, Одесо, сини до останку
За мир і соборність твою,
Відстояли право краси України
У священнім славетнім бою.

Не зміг тебе каїн і нині здолати,
Підняли тебе до висот.
В нерівнім бою патріоти-вкраїнці
Відстояли правду твою.

Не кари шукали для ворога-ката,
Не знищить хотіли дотла.
Ми з правом свободи і правди святої
За тебе ішли до кінця.

Тож, мила Одесо, мій сонячний краю,
Уклін наш доземний прийми
За шелест акацій, за спів солов'їний,
За мирні й щасливі роки!

ЧУЖА СТІХА

На яку чужину тебе доля закине?
Який вітер обніме в далеких краях?
Чи зустрінуть тебе так же любо й щиро,
Як тебе тут вітала українська земля.

Де блукатимеш, друже, в годину немилу?
Чия стріха зігріє в далеких краях?
Хто розділить з тобою смутну ту годину,
Чи хоч раз ще почуєш ти спів солов'я?

Звісно, сятиме сонце чужинне,
І побачиш, як високо зійде зоря,
Та не чутимеш слова своєї України
Й не побачиш, як рідна парус земля.

ЗНОВУ СНИЛАСЬ ВІЙНА

Знову снилась війна.
Знов страшенно ревіли гармати,
Розриваючи все
На своєму смертельнім шляху.

Знову снилась війна.
Бомби рвалися в мирному небі,
Розкидаючи смерть
На великий нескорений люд.

Знову снівся мій дім.
Він від горя, в погибель зігнувшись,
Творив пісню України,
Величну, священну, нову.

Під завалами плит монолітних
Він співав про зажуру,
народну, болючу, гірку.

Знову снилась війна.
Та в кривавих руках недолюдків
Не стогнав мій прекрасний,
Величний, український народ,

Піднімався з могил
В Маріуполі, Ірпіні, Бучі,
Щоб засвідчити правду,
трагічну, жорстоку, гірку.

НЕ СКОРИВСЯ МІЙ СИН

Поклади свою руку в долоню мою,
Усім серцем й душею тебе обніму,
Потім в край калиновий з тобою піду,
Лишень руку твою я в долоню візьму.

Подамось туди, де бувала вже я,
В босоноге дитинство, у щедрий мій рай.
На коліно старече я там припаду
І батькам поклонюсь за свою сивину.

Покажу я тобі наш зелений розмай,
Кришталевий мій Згар, волелюбний мій край.
Я схилюсь й наберу там святої води
І величний народ відведу від біди.

Там сріблясту стежину для тебе знайду
Й до козацького Бугу тебе підведу.
Там могили звияжців у вільнім степу
Бережуть і понині свободу міцну.

Не схилювся мій дід в ту тяжку давнину,
Не скорився і син в цю злодійську війну.
В боротьбі за усіх: Миколаїв і Львів,
За Дніпро і Одесу, Величний Ірпінь,
І за Бучу криваву підняв булаву,
Щоб навіки з історії стерти орду.

ВЕРБИЦЯ

Чому ж ти, вербице, голівку схилила?
Чому ти шовкову косу розплела?
Чому вкрилось личко дрібними сльозами?
Чому ж не радієш ти водам Дніпра?

Ой Дніпре, мій брате, бурхливий і дужий,
Колись в твоїх водах купалася я.
Живильна водиця всі рани зціляла,
Від неї світилась велична земля.

Тепер брудні води течуть моїм краєм,
Несуть страшний смуток з чужих полонин,
Від чорного горя схилилась додолу
Моя Батьківщина і отчий мій дім.

О люба сестрице, я змию всі рани,
Очищу я води святого Дніпра.
І знову сіятиме слава Богдана,
Росою на трави упаде сльоза.

ВІРА

Не зламати мене,
Хоч би як не тріпала недоля.
Не скорити мене,
Хоч би як не згинало життя.

Не зігнути й тоді,
Коли відчай лежить на порозі,
Бо несучи в собі
Гордість роду і віру в буття.

КОЛИ ЗАКІНЧИТЬСЯ ВІЙНА

Коли закінчиться війна,
Умиюсь срібною росою,
Підніму руки до небес
Й журбою поділюсь з тобою.

Подякую за кожний дім,
За сад зелений при долині,
За сміх гіркий дітей моїх,
Й зелені трави на рівнині.

Я ниць схилю своє чоло:
Благатиму незрячим світла,
Рухливих дій я попрошу
Для тих, хто втратив рух навіки.

Схилюсь в печалі за батьків,
Чиї сини пішли навіки,
Молитись буду за сиріт,
За їхні мрії заповітні.

Я квіти ладанки зірву
І чай цілющий у настої
Дніпром широким розілляю,
Щоб змити рани після бойні.

А потім я піду у дім,
Самотньо я схилю коліна,
У чорній шалі при свічі
Я помолюсь за Україну.

НЕСКОРЕНА

О нескорена й велична,
Геніальна у літах,
Невмируща Українко,
Заповітним став твій шлях.
 Лунким стало для нас слово,
 Перевірене в віках,
 Громом бурі весняної
 Залягло в наших серцях.

Не коритися ти вчила,
Боротьбою був твій шлях,
Ти вкраїнцям заповіла
Вільний дух в своїх піснях.
 Мова рідна в твоїх віршах —
 Переливи у розмай,
 Вистраждане, міцне слово
 Є борцем за рідний край.

Твердо й гаряче лягає
Правда у твоїх віршах,
Громозвучними ділами
Торувала ти нам шлях.
 Полум'ям рука горіла
 У твердих твоїх рядках,
 Зірка провідна ясніла
 В боротьбі за світлий шлях.

Блискавиці, меч двосічний
Нам дорогу торував,
В незалежній Україні
Шлях правдивий указав.
 О велична Українко,
 Духу дай нашим серцям!
 Перемогою свободи
 Освяти ти нам меча.

ТИ НАВЧИ МЕНЕ ЖИТЬ...

Ти навчи мене жить,
щоб старцем не блукати по світу,
позабувши свій дім
і широкий той шлях за селом.

Ти навчи мене жить,
щоб у пам'яті двір у любистку
жеврів вічно,
аж поки я буду жива.

Ти не схиб,
я благаю, мій друже Всевишній,
бо не стерпить душа
без вишень чорнооких в саду,
без прекрасних лелек,
що спускаються ніжно на стріху,
і патлашок
уздовж вихилястих стежин.

Ти не схиб,
бо не мислю життя я без граба
і біленької хатки,
що всіх перехожих стріча,
без крилатих шовковиць,
що раді і взимку вітати,
і батьків сумночолих
у рідній оселі моїй.

Я вернусь,
хоч за тисячі миль я від дому,
і на призьбі з батьками
я ще не раз посиджу.
І розкаже дідуся
моїм дітям улюблену казку,
а за світ цей чарівний
перед образом знов помолюсь.

СЛОВО РІДНЕ

Слово рідне, святе і величне,
Полум'яно звучиш ти в піснях,
Славою діда карбоване
Лунко ти ллєшся в устах.

Від ніжної пісні матусі
До огненних слів дідуся
У тобі — історія людства,
У тобі — мій зболений шлях.

З тобою ішли патріоти,
Залізом торуючи шлях,
Тобой кидались вороже,
Хто грів у груднині орлят.

Пророче, правдиве і вічне,
Ти вистойш на терезах,
Бо маєш співців із граніту,
Гордих і грізних в боях.

Ти будеш іскритися, слово,
І буде безсмертним твій шлях,
Бо ти клекотиш у просторах
Під стягом незламних держав.

І я простелюся барвінком,
Калиною вкрию твій шлях,
Вінок із лаванди й фіалок
Сплету на родючих полях.

МАТУСЮ, БАЧИТЕ...

Світлій пам'яті моїй мамі Ганні

Матусю, бачите, я більше вже не плачу,
Бо виплакала сльози я давно,
Вони упали дощиком із неба,
Росою вкрили сад наш і село.

Усі місця, де купкою ходили,
Де сіяли пшеницю і горох,
А потім разом ми снопи носили,
Вони кололи руки і чоло.

Росою впали сльози і на поле,
Розрізане тропою споришу.

Колись там бігали дитячі ноженята,
Горошок скубали усі ми на ходу.

Сміялись дзвінко, щиро і невпинно
Танком кружляли у земнім раю,
Цілющою водою із ясного Згару
Благословляли кожного стезю.

Та зник той рай, вже не синіє поле,
Не п'янить м'ята в батьківськiм саду,
Не лине з хати ніжна колискова,
Густий барвінок застелив стезю.

СПІВАЙ, МОЯ ПТАШКО

Ти будь, моя пташко, сильна, хоч спалено все дотла.
Не плач, хоч немає хати й немає твого гнізда.
Співай, як раніше співала, співай за усіх дітей,
Співай же за батька й неньку, за вбитого брата в той день,
Коли на землі священній з'явилася ця русня.
Співай, моя люба пташко, бо пісня твоя свята.

Співай про мамині сльози, про вигнаних катом дітей,
Про вкрадений сонячний промінь і вкрадений вечір і день.
Співай, моя люба, про Бучі, про спалених наших солдат,
Про горді, розтерзані душі усіх полонених вояк.
Співай про оскубані мрії, що вкрав в наречених цей кат,
Непідняті тости весільні й zalивисту пісню друзяк.

Співай, моя люба пташино, почує нехай Сторона,
І пісню цю волі й свободи підхоплять і гори, й поля.
Вона розіллється світом — й ненависна буде земля,
Яка породила звірство й не відає каяття.

Співай, а я буду слухать — гіркою буде сльоза,
Та виростуть нові жнива, і буде нова земля.
І буде світлою хата, величним буде твій спів!
Це буде спів Перемоги, спів нових знаменних часів!

Співай, моя люба пташино, на заздрість усім ворогам,
Бо спів твій правдивий і дужий — це їхня остання пора.

ОКЛЮК Олена Григорівна

*«Усміхнися мені
Доле моя, пригорну тебе я,
Пригорну, як маленьку дитину.
Доле моя, попрошу тебе я
Усміхнися мені на хвилину».*

(О. Оклюк, «Доле моя»)

Життєве кредо:

«Не залишай на завтра те, що повинен зробити сьогодні».

Оклюк Олена Григорівна — членкиня творчої групи вчителів — шанувальників поетичного слова м.Одеси, очільниця редакційної колегії, учителька української мови та літератури Одеського ліцею № 13, методист вищої категорії. Закінчила історико-філологічний факультет Одеського ПУДПУ ім. К. Д. Ушинського. Навчає дітей найріднішого, найціннішого, наймилішого — рідної, батьківської, материнської мови.

Поезією захоплюється з дитинства. «Проби пера» зробила ще в п'ятому класі, вірші почала писати в юнацькому віці, а друковані поезії з'явилися в одеському літературному журналі «Одеситка» в 2018 році. Це було першою сходинкою до заповітної мрії, другою стала збірка творів «Струни ліричної душі», видана в 2019 році. На сьогодні твори Олени Григорівни друкуються в альманахах «Політ моїх думок», «Дивограй», «Заграва», «В обіймах осені».

Крім поезій, учителька написала для маленьких читачів чудове автобіографічне оповідання «Екстремальна пригода на великих маленьких гонщицях», яке присвятила своїм батькам.

«Єднаймо струни наших душ, єднаймо серця: любіть Батьківщину, рідний край, шануйте батьків і родину, бережіть дітей», — учить своєю творчістю Олена Григорівна Оклюк.

ГАРМОНІЯ

Розхвилювалося Чорнеє море,
З вітром на ноті високій говорить.
Ой лишенько! Що ж це за горе?
За обрієм сонечко ген майорить.
Високо в небо чайки злетіли,
Від хвилі морської втікали вони.
Насолоди такої аж ніяк не хотіли,
Змахнули крильми, мов звуком струни,
В небесних просторах вмиль розчинились.
Ворожнеча із вітром ще довго тривала,
То хвилі здіймались, то легко котились,
Пінились, мінились — боротьба чарувала.
Хвилююче шуміли, грайливо так сріблились.
З-за обрію Одеси сонечко всміхнулось,
Золотими променями хмари «фугонуло».
«Повертайтесь, чаєчки», — здалеку почулось.
Море одєжину блакитну одягнуло.
Відступився вітер, зітхаючи поволі,
Заіскрилось море синіми вогнями,
Повернулись чайки, хоч і дуже кволі,
Звеселили море ніжними піснями.
Навіть у природі «домовленість» існує:
Між вітром та між морем,
Між хмарами та сонцем.
Чому ж тоді людина безжально так руйнує?
Все похапцем хапає, блукає манівцем!

ВІДЧИНЕНО МИНУЛОГО ФІРАНКУ

Посивіла бабуса загляда у віконце.
Чомусь не всміхнеться їй вранішнє сонце...
За вікном лютує, вирує негода,
В житті не завжди хороша погода:
Вітер крутить, підіймає,
До землі все суще щосили кидає.
Війнув болючим спогадом на ґанку
І відчинив минулого фіранку:
Маленьке дівча стежиною біжить,
Її голос душі нестерпно кричить.
В очах той феномен, що відбувся вмить;
Гукала до тата, а він мовчить,
Торкнулась матусі, її руки,
Не відчула тепла... невже, таки!
Ти, війна, така потвора?
Можливо... можливо, я просто хвора?
Можливо, наснилось мені?
Можливо, діється те все уві сні?
Дивлюсь навкруги... вщипнула себе...
О Боже, примари, облиште мене!
І вкрилися щоки гарячим потоком,
Татусю, матусю, погляньте хоч оком,
Трава щось шепоче, струмочок біжить,
Сонечко світить, комарик дзижчить.
Життя кругом вас буяє вповні!
Рідненькі мої, невже ви німі?
Невже ви так міцно поснули?
Невже ви про мене, маленьку, забули?
Я тут, біля вас, босоніж стою,

Обіймаю, цілую, благаю, молю...
Прокиньтесь лишень, погляньте на мене,
Як страшно і голодно! Ой, лишенько, нене!
Обійми, поцілуй, нагодуй, зігрій...
Таточку, татусю, ріднесенький мій!
Хто ж нав'яв на нас ось цей вій?
Мерщій же сховаймось на горі Золотій,
Де райські сади, де немає війни,
Де вічне життя — без журби, без біди...
Затих вітерець, закрилась фіранка,
Сидить одинока бабуся-бранка,
У полоні спогадів у віконце споглядає,
Для нащадків у Бога кращої долі прохає.

РІДНІШОЇ НЕМА

Свою любов до Батьківщини
Сховаю в серці я своїм,
І навіть гілочку калини
Я принесу в майбутнє їм:
Онукам, дітям і пра, пра...
Щоб пам'ятали звідкіля,
Що в них велика є родина,
Що в ній прекрасне є ім'я.
Ім'я прекрасне — Україна!
А найрідніше — Батьківщина!

МАТЕРИНЬКА МОЛИТВА

Боже, до тебе молитву звертаю,
Я слізно прошу, я щиро благаю,
Вбережи «мою радість» і «сонце моє»,
Хай буде повсюди блаженство твоє.
Я кожної миті і кожну хвилину,
Молитимусь, Боже, за рідну кровинку.
За свій гріх я ладна страждати сама,
Аби лиш кровинка не знала ярма.
Я думаю, вірю і знаю одне,
Що ти, Боже, є і єство є твоє.
І той, хто у вірі, той завжди з тобою,
Той знає, як треба боротись з бідною.
Тож, нехай вона обминає усіх і завжди,
Щоб люди не знали лихого вражду.
І доня, і син, щоб у мирі жили,
Здорові, щасливі і добрі були.

УСМІХНИСЯ МЕНІ

Доле моя, пригорну тебе я,
Пригорну, як маленьку дитинку.
Доле моя, попрошу тебе я,
Усміхнися мені на хвилинку.
О, усміхнена доле моя,
По життю я з тобою крокую.
Те, що бачила ти, те і бачила я.
За минулим, повір, не жалкую.
Пригорну тебе я, моя золота,
Пригорну, обійму, зацілую.
Більш ніколи в житті не залишусь сама,
Ні хвилини, відтак, не змарную.
Попрошу тебе я, доле моя,
Будь усміхнена кожної миті,
Бо ж усмішка твоя, така чарівна,
Як волошка у пишному житті.
Пригорну тебе я, доле моя,
Міцно так, як нікого на світі.
Ти мій Всесвіт, путівник у життя,
Всі дороги без тебе закриті.
Пригорну тебе я, моя золота,
Більш ніколи в житті не залишусь сама.

МАТУСЯ МОЯ

Мамочка мила, рідна моя,
Ти мов у небі ясна зоря.
Ніби та бджілка, зранку й до ночі,
Плекаєш діток, не змикаючи очі.
Легідні руки невтомно працюють,
А очі сумні ніби завжди нудьгують.
Стужилась ти, мамо, за ким і чому?
Навіяли спогади думку сумну.
Я руки твої пригорну, поцілую.
Біля тебе присяду і посумую.
Загляну у вічі твої, моя мила,
І вмить у душі в мене з'являться крила.
Згадаю дитинство і юність свою,
І легідну, щиру посмішку твою.
Її пронесу крізь усе я життя,
Бо ти ж бо рідненька матуся моя.

РАДІСТЬ

У маленької Оленки сонечко у жменьці.
Міцно так його тримає, щоб віддати неньці.
Візьми, нене, сонечко з моєї долонечки.
Візьми й пригорни подарунок від донечки.
Нехай зігриває всю нашу родину.
Нехай супроводить у добру годину.
Матуся прийняла безцінний дарунок.
Подарувала свій ніжний цілунок.
Оленка не втерлась, лише посміхнулась.
До нені своєї мерщій пригорнулась.
Як радісно й хороше маленькій душі!
Радіє Оленка — радіють усі!

ХОРОБРІ СОЛДАТИ

Погляньте, хоробрі солдати,
Дерева вдягнулися у шати.
Осінь барвиста прийшла,
А вас все нема і нема...

Десь матері серце кричить:
Чомусь її син мовчить.
«Невже його більше немає!» —
Десь матері серце волає.

Невже ваші мрії, солдати, про те?..
Невже ви не знали, що там помрете?
Там — на війні, вогненній потворі...
Погляньте, солдати, зима вже надворі...

Дерева вдягнули зимове вбрання,
А вас все нема і нема...
Змилуйтеся, любі сини,
Не додавайте матерям сивини.
Повертайтесь скоріше додому,
Можливо, тоді заживемо по-новому.

НАДІЯ

Казкова істота приходить у сні,
Нашіптує щось на вушко мені,
Приємне та ніжне для мого сну.
Збагнути не можу: я все-таки сплю?
Образ істоти чіткий, не розмитий,
Біда лише в тому, що кров'ю политий.
О ніжна істото, засмучена чим?
Де ж той твій недруг, хто ж буде ним?
І шепіт її зрозумілішим став,
Він душу і тіло на шмаття порвав.
Прокинься, людино, подивися довкола:
Твоя Батьківщина, як билинка, квола.
А ми, українці, спимо у той час,
Коли ніжна істота чекає на нас.
Твоя Батьківщина — це я, людино!
І недруг, наш ворог, ллє кров безупинно.
Це ж нашою кров'ю мене полито!
Прокинься, людино, поки ще не вбито
Живої надії у серці вкраїнським,
Бо ми ж той народ, що звать українським!

ЗИМОВИЙ ВЕЧІР

Зимовий вечір за вікном,
Сім'я вечерея за столом.
Із хати пахне свіжим хлібом,
Святковістю й жаданим миром.
Усміхається мати, голубить дітей,
А батько з родини не зводить очей.
Лунає сміх щасливих, вільних,
Таких близьких і таких рідних.
Вони терпляче так чекали
І в Бога захисту благали.
Тож нині цінуємо миті й хвилини,
«Одягаємо» усмішку кожної днини,
Адже радість двері відчинила,
Впустила нас і прихистила.
Зимовий вечір за вікном,
Сім'я вечерея за столом.
Вони щасливі: їх син живий,
Його родині уклін низький.
Усміхається мати — божественна мить:
Її син біля неї, в окопі не спить.
Пишається батько: «Гідна заміна!
Як добре, що доля вберегла мого сина!»
Нехай кожній родині дарує доля презенти
Лише добрі, хороші й щасливі моменти.

УКРАДЕНЕ ДИТИНСТВО

Шкода, що дитинство у наших дітей
Відібрала війна, а скільки людей
Скалічено; вбито і тих, яких не знайшли.
Лунає тривога — дорога в підвал...
Деь плаче дитя, а деь вже «аврал»...
Темрява, тиша — чиїсь оченята
Бігають, шукаючи, маму і тата.
Це страх, що колотить серце «відбійно»,
І запахи диму у повітрі постійно.
Лячно й тривожно — душа не на місці.
«Загриміло» гучно, мабуть, в передмісті.
Так минає дитинство — ніхто ж не бажав
Своїм дітям того... А хто ж нас спитав?
Стихія вогню у ворожих руках
Станцювала танок на людських кістках.
Стихія води у ворожих руках
Змила людей, неначе комах.
Так минає дитинство, а в когось — немає.
Тривога, тривога...
Надія на Бога,
На мужніх доньок та синів
І на молитву матерів.

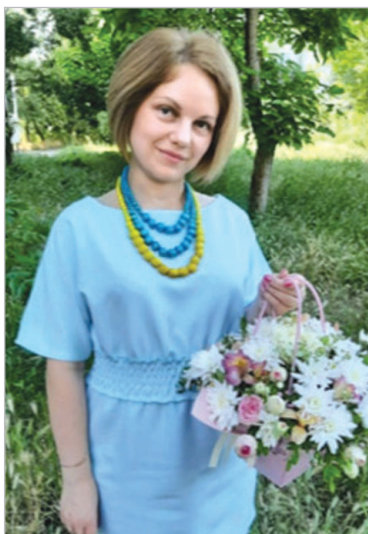
РАЙ

Можливо, душа моя рветься у рай,
Та рай на землі, будь упевнений, знай!
Цим раєм зову я «сімейний вігвам»,
Його складові розкажу ж бо я вам.

Ось мама і тато, і їх янголята,
Щира розмова, на ніжність багата,
Спільна мета і тема одна —
Взаємна підтримка, що завжди єдна.

Кожній проблемі є рішення тут.
Потрібна порада?
Для тебе знайдуть.
Кожного успіх — радість для всіх:
Для моїх, для твоїх і для своїх.

Рай на землі — «сімейний вігвам».
Скажу тет-а-тет верховним богам.
Можливо, вони й осудять мене,
Та що таке рай я повідала вже.
Якщо цілковито ти згоден зі мною,
Наступні рядки тоді за тобою...

ДОЛГІЄР Ольга Валеріївна

*«А ми достойно пройдемо
свій шлях,
Кожен із нас життєвого човна
свого ремісник.
І хоч від весел руки будуть
в мозолях,
Засяє в небі сонце, як тепла
провісник»*

(О. Долгієр, «Калейдоскоп життя»)

Долгієр Ольга Валеріївна — членкиня творчої групи вчителів — шанувальників поетичного слова м. Одеси, учителька української мови та літератури, зарубіжної літератури, заступник директора з навчально-виховної роботи Одеського ліцею № 24, методист вищої категорії.

Любить поезію та намагається прищепити це почуття до прекрасного і своїм учням та вихованцям. Давно й серйозно займається поетичною творчістю. Переможниця всеукраїнських та міжнародних літературних конкурсів: «Бесарабська ліра», «ЯwriteR», «ProKреатив», «Зимова казка», «Тарасова криниця», «Українська мова — мова єднання».

Поезії Ольги Валеріївни друкувалися в різних газетах («Золотослів», «Вечірній Акерман», «Педагогічний вогник»), журналах («Стіна», «Зарубіжна література в школах України»), альманахах («Скіфія. Зима-2021», «Скіфія. Зима-2022»), вісниках конкурсів («Свято Різдва», «В серці у моїм», «Коли ти зі мною»).

За ініціативи Ольги Валеріївни та за її редакцією із жовтня 2022 року під гаслом «Тримаємо курс на світле майбутнє» виходить шкільна газета «Маяк», на сторінці якої «Поезія — це завжди неповторність» друкуються поетичні твори вчителів навчального закладу.

«Єднаймо струни наших душ, єднаймо серця: насолоджуйтеся поезією, любіть рідну мову, плекайте й бережіть її», — учить своєю творчістю Ольга Валеріївна Долгієр.

МОЯ ОДЕСА

На Земній кулі міст прекрасних,
Без сумніву, нам не злічить.
Але в одному з цього списку
Мені поталанило жить.

Це місто на весь світ відоме,
Бо завжди сонце тут і сміх.
Таке гостинне й самобутнє,
Закохує у себе всіх!

Тут синє море, чайки, пляжі,
Акацій цвіт, бузок, платани.
Тут Дюк стоїть, немов на стражі.
На вулицях цвітуть каштани.

Тут Дерибасівська бурхлива
І сад міський, весь у трояндах.
Скрізь атмосфера особлива.
Бульвар Приморський у гірляндах.

В Пасажі завжди дуже людно,
В театрі Опернім — аншлаг.
Туристам не буває нудно,
Бо вдосталь різних тут розваг!

Тут люди завжди всі привітні.
І всяк підкаже, де Привоз.
На лицях посмішки привітні,
Хоч дощ, хоч сонце, хоч мороз!

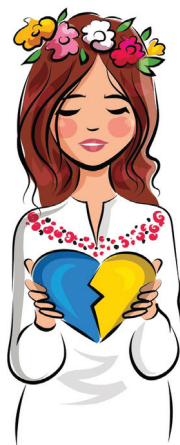
Місто-Перлина біля моря
(Як пише зарубіжна преса).
Тут тітка Соня й дядько Боря
Така вона, моя Одеса!

БАТЬКІВЩИНА

Берег високий, ніч місячна й ясна,
Стежка в траві, знизу стежка журчить,
Чарівний наш край, Україна прекрасна,
Як же нам хороше в краї цім жить!

В краї цім жить, де Дніпро і Карпати,
Цвіт калиновий і хліба шелестять.
Січ Запорізька, Акерману гармати
На сторожі історії й досі стоять.

Тут синього моря високії хвилі,
Зелені ліси і безкраї поля.
Ці краєвиди душі моїй милі,
Це Батьківщина квітуча моя!

СУМНА КАРТИНА

Летять лелеки вже назад додому.
Я в небо подивлюсь: «З поверненням!» — скажу.
Із далека летять, не дивлячись на втому,
Залишивши позаду сторону чужу.
Але не так, як завжди, їх стрічає
Їх рідний край, їх рідна сторона.
Їх Батьківщина у вогні палає.
Замість весни квітучої панує тут війна...
Примарами чорніють спалені будинки,
Повалені дерева та сліди від бомб.
Пусте лиш місце замість рідної хатинки,
Де без гнізда стоїть повалений лиш стовп.
Кудись поділися сади густі й квітучі.
На місці їх воронки та глибокі рви.
Раніше тут поля були родючі,
Тепер лиш залишки пожовклої трави.
Така реальність, хоч усі хотіли б,
Щоб це насправді був всього лиш сон.
До гнізд своїх лелеки прилетіли б,
В полях буяв би соковитий льон.
Настане час — і все ще забує,
Покриє цвітом і сади, й поля.
Поразки нищівної ворог наш зазнає.
Воскресне Феніксом вкраїнська земля.
Обов'язково все відновим, відбудуєм.
На ноги станемо, і заживем, як слід.
В сторонці нашій вільній запануєм,
Продовжимо козацький славний рід.

БЕЗЦІННИЙ СКАРБ

Дзвінком, грайливим, чистим джерелом
Б'є наша рідна українська мова!
Від неї завжди віє ніжністю й теплом.
Народу нашого це корінь і тверда основа!

Досить нелегким мови нашої був шлях,
Поки із паростка не піднялась вона у квітку!
Хоч плюндрував її москаль і польський лях,
Але ніхто не зміг загнати її в клітку!

Котляревський, Шевченко, Франко, Українка, —
Ці прізвища в пам'яті дзвінко звучать!
В становленні мови яскрава сторінка,
Яку не повинні ми всі забувать!

Ще постатей безліч історія знає,
Що славили мову, і їм завдяки
Наша мова вкраїнська у світі лунає
І сяє перлиною довгі віки!

Тож цінімо той скарб, що від предків дістався!
Рідну мову плекайте й завжди бережіть!
Український народ, щоб народом зостався,
Ви мову вкраїнську у серці держіть!

КАЛЕЙДОСКОП ЖИТТЯ

У ритмі сьогодення неупиннім
Не помічаємо ми пройдених років.
Бо занесло в потоці нас нестримнім,
І вже давно не видно берегів...
Ми налягаємо з останніх сил на весла,
Не буде нас бентежити і шквал.
Щоб течія з маршруту нас не знесла,
Ми вперто крутимо свого життя штурвал.
Та метушитися не будемо ми хаотично,
Коли прокинемось і струсимо з очей туман.
Навипередки діяти почнемо чітко й блискавично,
І з легкістю ми перетнем найглибший океан!
Для кожного із нас життя — це свій калейдоскоп подій.
В когось вони переважають лиш яскраві та веселі.
А декому ще треба йти до своїх мрій,
І дертися, буквально голіруч, аж на вершину скелі.
І, що б не сталося, ми прагнемо іти лише вперед!
Продумаємо на майбутнє план далекоглядний.
До нас були придумані вже колесо й велосипед,
Нащадкам нашим космос буде вже підвладним!
А ми достойно пройдемо свій шлях,
Кожен із нас життєвого човна свого ремісник.
І хоч від весел руки будуть в мозолях,
Засяє в небі сонце, як тепла провісник.

БАЖАНА ПОРА

Ось нарешті дочекались, уже випав перший сніг!
Він, неначе полотном, білим пухом на все ліг.
Притрусив усе довкола, як у казці, за вікном!
А в долині біля гаю річка стелиться катком...

Одягаюсь я тепліше і хапаю ковзани,
Як же довго на полиці залежалися вони!
На льоду чудні фігури буду нарізати,
Пізно мене ввечері заженуть до хати!

І щипаючий мороз нам не перешкода,
Школярам всім до душі зимова погода!
З нетерпінням всі чекали пору цю красиву.
Ось нарешті наступило новорічне диво!

Коляда, Василь, Меланка вже не за горами,
І на палках калачі рівними рядами...
На Святвечір за столом велика родина,
Мед, узвар, кутя смачні й гостинців торбина.

На вечірніх вулицях не засумувати,
Бо ідуть колядники до кожної хати!
Кожен ґазда їх чекає, як Божої ласки,
Дасть цукерки і калач ще й кільце ковбаски.

Я — СНІЖИНКА?

Спускаються сніжинки білосніжні з-під небес додолу,
Їх подихом морозним скрізь розвіює зима.
Вони убранням теплим ляжуть на поверхню загололу,
Значить летять на землю зовсім недарма.

Так і мене несе потік стрімкий в життя бистрині,
І в вирі крутить часто, й на порогах б'є!
А ті сюрпризи, що тримає доля в своїй скрині,
Мені життя за мої вчинки неодмінно видає!

Та хоч одна сніжинка зовсім невеличка,
Хоч пройде час, і стане з неї лиш вода,
Але з води тієї соковита виросте травичка,
І забуває зеленню природа молода!

Я теж у Всесвіті, як та сніжинка, майже невагома,
Життя свого потік буквально переходжу вбрід.
Та мучить мозок мій питання, мов оскоба:
А чи залишиться від мене хоч маленький слід?

ЛЕТІЛИ ПТАХОЮ РОКИ

Далекого дитинства спогади яскраві,
Немов калейдоскоп перед очима постають.
Руки бабусині, теплесенькі й ласкаві,
І погляд той далекоглядний, що ніколи не забудь.

Де наче вчора брали ми велосипед,
Каталися наввипередки, юні та щасливі.
Летіли птахою роки наші вперед,
В житті події відбувалися бурхливі.

Вже й метушитися ми звикли день у день.
Від праці погрубіли вже наші долоні.
Бентежити почали нас лишень,
Як віку нашого провісники — посивілі скроні.

РІДНА МОВА

В саяві сонячного світла
І в бездонній неба сині
Зародилась і розквітла
Славна мова України.

Славна мова, ніби пісня,
Вона лине звідусюди!
З моря часу крізь століття,
Ви гордіться нею, люди!

Бо це предків наших мова,
Мова гетьмана Богдана...
України це основа,
Вона Богом всім нам дана!

ОСІННІ МОТИВИ

Птахи летять ключем чітким у вирій,
Як і роки мої летять без вороття.
Хоча птахи повернуться додому,
Мої ж літа відходять в небуття.

Кружляє листя барвами рясними,
А вітру подих його наче доганя...
Та ця краса все ж падає додолу,
І ближче до зими стає щодня.

Вже зовсім голі стануть скоро віти,
Вугільна чернь накриє всі поля.
Куди ж мені роки свої подіти?
Озеленити, як оголене гілля?

У всесвіті на все незмінний план,
Час на пісок усе перетира.
Енергія лиш змінює свій стан
І аж ніяк не затухає, як іскра.

Тому надія в мене є одна,
І я для цього все зроблю як слід.
Що проживу життя своє сповна
Та зіркою запалю небозвід.

ГУСТЕНКО Ольга Олександрівна

*«Одна жага у нас у всіх —
Почути скрізь дитячий сміх.
Ми просто хочем майбуття,
Щасливого для всіх життя!»*

*(О. Густенко,
«Молюся Богу в темноті»)*

Кредо життя — творчість та креативність.

Густенко Ольга Олександрівна — учителька української мови та літератури Одеського ліцею № 69. У 2024 стала переможницею обласного етапу всеукраїнського конкурсу «Вчитель року — 2024». Протягом останніх двох років вивчає питання тьюторського підходу в навчальному процесі учнів, співпрацюючи із Міжнародною організацією «Save the children».

Творча діяльність полонила учителя ще з дитинства. За останній період з-під пера вийшли вірші переважно патріотичного спрямування. До початку повномасштабного вторгнення кілька разів друкувалась у періодичному виданні «Джерела», яке виходило у світ щомісяця у місті Херсоні.

«Єднаймо струни наших душ, єднаймо серця: намагаймося використовувати свої знання для вдосконалення світу й змін на краще», — учить своєю творчістю Ольга Олександрівна Густенко.

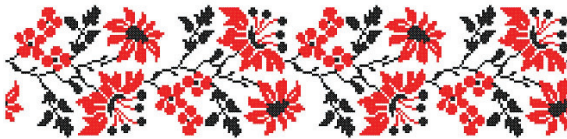
КРАЇНО МОЯ

Країно моя, в тобі заримовані всі імена:
Полеглих в боях і тих, що їх ждуть,
Померлих удома від градів і куль.
В тобі ми раділи до неба і падали знову до дна.

Країно моя, в тобі пам'ять днів,
Що з трепетом вижили ми,
В тобі закарбована іскорка снів,
Що хочуть повстати з пільми.

І кожен, хто бачив спалені поля,
Той в серці носив слово «ВОЛЯ»,
І втрачені мрії дитячі
Розбилися об кулі свистячі!

Ми шлях цей тяжкий дійдем до кінця,
Бо вистачить гибелі вже по вінця.
До краю, до щему тремтить у серцях,
Пробач нам, країно, за втомлений шлях...

ПРИЙДЕ ВЕСНА

Прийде весна
Без сорому, без сліз.
Прийде сама
Без жалю і негоди.

І ми, напившись болю
До країв.
Ковток свободи
Впустимо в раї.

Так довго буревій
Крив нас щоночі.
Немов жагучий змій,
Колов нам очі.

А ми не зупинялись,
Все ішли
Проти жагучої імлі.

Той змій обвив країну
Досхочу,
Зробив руїну,
Ворожнечу.

А люд незламний та живий
До неба руки простягав,
Молив, просив і врятував
Свою найкращую державу
І дарував їй волю й славу!

МОЛЮСЯ БОГУ

Молюся Богу в темноті.
Зберу думки на самоті:
Одне бажання попрошу
І, щоб збулося, запишу.
Одна жага у нас у всіх:
Почути скрізь дитячий сміх.
Ми просто хочем майбуття,
Щасливого для всіх життя!
Я хочу, щоб дитя в лікарні
Не витрачало сили марні.
І матір, що поряд сидить
Та за руку його держить,
Даремно сльози не ковтала,
А істинну надію мала!
І не чекаю вже сюрпризів,
Лише освітлених пейзажів!
Я хочу мирного світанку,
Вдягнути вранці вишиванку,
Пройтись по вулиці своїй,
Щоб серце билось від мрій!
Не хочу більше я війни,
Де гинуть сотнями мільйони,
Де скрізь під гуркіт оборони
Стоять України сини!
Молюся Богу в темноті,
Зберу думки на самоті,
Щоб сонце на землі було,
І мирне небо зацвіло!

СНІГ І МОРОЗИ

Сніг і морози,
Дитячі сльози —
Це все травмовані життя.
Не хочемо
Тої загрози,
Що нас веде у небуття.
Покинуті сади,
Домівки, парки.
Луна тривога:
«Всі в укриття!»
І мати із дітьми
Сховатись хоче,
Бо трепетне серцебиття...
А скільки ще
життів вам треба,
Аби наситись сповна?
Не безхребетна ми амеба!
Ми сила духу майбуття!
Це українців сила волі,
Й козацька кров у нас тече!
Не скоримось ми лютій долі
І вирівняємо плече!

БУЛО КОЛИСЬ

Зимовий холод й буревій,
Ти йдеш у далечінь надій.
Навіщо серце зігрівав,
Якщо любов нашу віддав?

Ти не знайдеш мене в думках,
То лютий холод в споришах.
Я вже пішла, ти не чекай.
Було колись... Ото був рай.

Я не прийду, не подзвоню:
Нема куди вже йти коханню —
Моїх думок пекельний сум
І серця променистий струм.

Забудь мене, відкинь полон,
Не буде зустрічі долонь.
Нема коханню вороття,
Бо ми йдемо, пливе життя.

ШУМОВЕЦЬКА Інна Миколаївна

*«Адже ми — непереможні!
Заб'ють джерела радості і сил.
І заблищать, покинуть смуток очі.
Дай Боже, вітер волі, щоб зросив,
Омив з дощем всі наші дні і ночі!»*

(І. Шумовецька, «Думки...»)

Творче кредо: **«Часом мова моя — поезія. Усе, як звичайно, в поета-любителя. Такий собі поет-практик».**

Шумовецька Інна Миколаївна — членкиня творчої групи вчителів — шанувальників поетичного слова, учителька української мови та літератури, зарубіжної літератури Одеського ліцею «Фонтанський». Інна Миколаївна — учитель-методист вищої категорії.

Віршувати почала ще зі шкільних років, а студенткою продовжила поетичну справу: зустрічі в «Літературних кав'ярнях», у бібліотеках Житомира з відомими поетами. Її твори друкувалися в періодичних виданнях, зокрема, у «Вечірній Одесі».

Інна Миколаївна — учасниця щорічних зустрічей письменників на Тернопіллі «Яблуневий Спас». Творча дружба єднає вчительку з поетами, членами Співки письменників України Олександром Карою, Іваном Кушніром, Людмилою Юферовою.

У школі довгий час вела «Поетичну майстерню» для дітей, які люблять і вміють віршувати. Не залишає цю справу й сьогодні. Серед юних талантів є призери «Зеленої хвилі», «Срібного слова», МАН, різних літературних конкурсів.

«Єднаймо струни наших душ, єднаймо серця: насолоджуйтеся поезіями, любіть свій народ, свою маленьку Батьківщину й маму», — учить своєю творчістю Інна Миколаївна Шумовецька.

ОДЕСА, ЯК ПІСНЯ...

Одеса, як пісня, весела й сумна,
Як хмарка і сонце, буває вона.
Як дощ і спекота, як літо й зима.
Така вона різна Одеса моя.

Ласкава у морі і в шторм вона грізна.
Цвіте кольорами, як райдуга, різна.
В духмяних акаціях гарна, чудова!
Й жива тут багата моя рідна мова!

Одеса — перлина моєї країни,
Де в щасті живе наша кожна дитина.
Вона особлива, одеська земля,
Бо тут розквітає Одеса моя.

Ми любим тебе і у тиші, і в грози,
Плекаєм тебе у годину загрози.
Цвіти, рідне місто, у мирі й добрі,
Ми шану складаєм, Одесо, тобі!

МИ — НЕПЕРЕМОЖНІ!

Ми — переможні,
Зазеленіє нове жито,
Калина знову зацвіте!
Не переможеш, московите,
Бо дух наш вільний все росте!
Ми не раби — як птахи, вільні,
Гіпноз ми маємо в очах,
Не пройде ворог крізь всесильних,
Бо знищить гусінь вільний птах!
Вже повернулися лелеки,
У ластівок також веселля,
А чобіт, що ступив здалека,
Провалить прірва підземелля!
Після весни — барвисте літо!
І ворог щезне, наче дим,
Заколоситься скоро жито,
Наллється соком молодим!
Те поле й небо — Прапор гідний!
Калина знову червоніє.
Найкращий мій народі рідний,
Тебе чіпать ніхто не сміє!

ПЕРЕПЛУТАЛОСЬ...

Лютий розпочав свою ходу,
Хочеться думками підганяти,
Швидше б бачити нам зелень молоду,
Великдень величний зустрічати...

Ти не куй, морозе, більше льоду,
І не треба нам вже сніговію...
Ми чекаєм сонячну погоду,
Про весну щасливу дуже мрієм...

Зупинися, вітре-вітровію,
Не жени у душу холод лютий,
Наближай нам радісну подію.
Березень в яскраву зелень взутий.

Хай весна накида первоцвіту,
Золоте проміння — дощ іскристий.
Розкошує радість в горах квіту,
І бузок дарує запашне намисто.

Будуть різні рими, розміри віршові,
Чорно-білі гами, потім — кольорові.
Сплутались рядочки, наголоси, межі,
І уява в'яже візерунків вежі...

Лютий, посміхнися Березню скоріше,
До гніздечка верне хай скоріш лелека,
Фіалкова ніжність розцвіте у тиші...
Знаю я, що березень зовсім недалеко...

ТИША

Тиша сніжна така — не рушу,
Зачепились сніжинки за віття.
Знов згадалась в саду стара груша
Із пташиним гніздом в верховітті.

Влітку гучно оси гуділи,
Розливалися пахощі меду...
І яскраві сойки сиділи,
А черешні тягнулись до неба.

Тихий сад, спорожнілий зимою,
Стара груша тепер в сніжноцвітті.
Все частіше бувають зі мною
Ті емоції, що були в літі...

Тут сніжинки, як цвіт той черешні,
Пролітають, падають густо...
Спогад-сон так потрібен в прийдешнє,
Щоб на серці не було так пусто.

Сніг. Сніжок, наче вельон небесний,
Цю тканину не кожен побачить...
Щемний спогад для мене чудесний,
Для моєї душі стільки значить!..

РІЗДВО

Зорі на небі блищать загадково,
Різдво зустрічаємо знову і знову.
Таїнство, радість, думки, почуття.
Свято чудове, як власне, й життя.

Тихо, таємно стука Святвечір,
Сяйво зіркове лягає на плечі...
Передріздвяні найкращі дива,
Вірмо ж у казку, й вона ожива.

Відчуйте Різдво —
Вже надходить воно!
Затемнене небо зірки прикрашають,
Вечеряти люди в молитві сідають.
З надією глянем на зірочку першу:
Хай добре у світі усе перевершить!
Розсіється з неба сяйво святе,
Різдво уже, чуєш? Тихенько іде...

ЛІТО

Ступило літо чашею ромашок,
Суниць насипало в зеленую траву.
Благословенне зело, птаха і комашка...
Босоніж полином, рум'янцем йду...

Присяду на доріжку чебрецеву,
Погляну у високу неба синь...
Початок був — ховається кінцева,
Очима не знайдеш її глибінь...

Послухаю зозулю з її «ку-ку»,
Цілунок вітру з ніжністю прийму.
Духмяні трави теребили руки...
А того вже чар-зілля не знайду.

Цілющість трав для мене ослабіла,
Зозуля ніби дражниться із ліком...
В росі купається ромашка біла,
А я шукаю для душі забуті ліки...

ПОРУШИЛА...

Я порушила тишу в своєму саду,
Розлетілись здивовані оси.
Старі яблуні думали, що не прийду,
Але яблучка впали у роси...

Час від часу навідаю стежку вузьку,
Що збігає між яблуні й вишні,
Посміхнуся калині й сусіді-бузьку,
Старі яблуні ніби вже вищі...

Золотіє в траві жовта груша дрібна,
Але меду в ній дуже багато.
І не роблять з того винограду вина,
Що поліз так високо на хату...

Невдоволено оси на грушах сидять,
Пахне яблуком, пізньою м'ятою...
І намірялось: серпень був той,
Коли мама стояла за хатою...

МОВ ВЕСЕЛКА ВИШИВАНКА

Мов веселка, вишиванка,
Кольорами виграє...
Вечори в ній і світанки.
І усе життя моє...
Ось і чорне, і червоне
У сплетінні сіється...
То близьке, а то бездонне,
Як у житті діється.
А ось ромби і зигзаги —
Чисте поле, дощ рясний.
В холод — сонячна наснага,
В спеку — затінок густий.
Ще у нашій вишиванці
Живе пісня, як душа.
Стіжок ніби роса вранці,
Ніжна мова, запашна.
Пахне колосом і сонцем,
Цвітом вишні і калини...
Ось неначе у віконці —
Щира посмішка дівчини.
Всьому місце є у взорі:
І печалі, світлу, сяйву.
Як на небі — темінь й зорі,
Так усе в житті сприймаймо.
Вишиванка — захист Божий,
Від злоока оберіг.
Від недуги допоможе,
Не забудьте ж свій поріг.

Свою мову, пісню, хату,
Настанови, рідний край.
Коли серцю труднуvато,
Вишиванку надягай!
Коли стогне Україна,
Не забудь молитву дужу.
Матір, хліб святий, родина —
Вишиванки код, мій друже.

СКІЛЬКИ СЛІВ НАПИСАНО ПРО МАМУ!

*У переддень Дня матері
світлій пам'яті моїй мамі Марії*

Скільки слів написано про маму!
Про свою я напишу сама...
Як вставала моя мама рано
І була душею, як весна!

Найсмачніший борщ я пам'ятаю,
А які котлетки, голубці!
Мамо моя мила, ти святая,
Боже! Ота свічечка в руці...

Як дитинство швидко промайнуло!
Не хотіла цифри ті писати...
Літом теплим школа прогайнула —
Час у виші іспити складати...

І завжди поради і підтримка,
Твої руки, очі і плече...
Бачу зараз лише фотознімки,
І під серцем щемно щось пече.

Ти любила в дощ гриби збирати
І віталась з лісом від душі...
Ти така прекрасна жінка-мати:
Про яку неначе всі вірші...

Сіяла нагідки, кріп і огірочки,
Яблуні садила і калину...
Викохала три красуні-дочки,
Так йшли осінь й весни без упину.

І зима розсипала все срібло
На твої густі і гарні коси...
Наче раптом все на світі зблідло,
Не блищать на квітах сумних роси...

У руці та свічечка печальна,
Схована усмішка на вустах.
Ріже душу пісня та прощальна,
І летить вона, як вільний птах!

Наша мама ластівок любила,
Свою річку бистру на Поліссі.
Мамочко, ти пташка моя мила,
І берізка ніжна на узліссі...

НЕ СПАЛОСЯ...

І знов не спиться, нічка морем стелиться.
З дощем танцює жовтий падолист.
В душі моїй якась чудна хурделиця,
І на папір лягає вірш, як лист.

Таємно свище вітер, розганяється,
Жбурляючи у ніч осінні листя.
І дрібен дощ неначе насміхається
Над голим кленом, що з краплин в намисті.

Навішав крапель на каштани й липи,
І сіє далі сріблом водяним.
Не світить з неба місяць срібноликий,
Кидає дощ намистом льодяним.

Така вже ніч, похмура, невесела,
Сховались зорі, біга вітровій.
Тривожно сплять тепер міста і села,
Не спиться, знаю, не мені одній.

Так дивно: уночі в вікно поглянуть,
Почути голос тиші і дощу...
Все, що минуло, думкою проглянуть,
Напитись просто ночі досхочу...

Не спиться: чується хода світанку,
Вже видно той невтомний падолист.
Дай, Боже милий, без тривоги ранку!
Журливо сіє дощ, гойдає вітер лист.

Не спала я, і дощ гуляв, і вітер,
Химерно так встелялися листочки.
Наздоганяє сон якось несамовито
І розрива видіння на шматочки.

ДУМКИ...

Болюче крає серце мокрий сніг,
Думки колючі і зимовий вітер.
Сьогодні сум знов радість переміг,
Нема у алфавіті таких літер.
Бракує слів, щоб описати стан,
Коли лютуєш, хоч добро у серці,
З очей — озер зробився темний став,
Де й набереться сліз ціле відерце!
Сумні дерева, неспокійне море
І люба Україна у негоді...
Мина зима — ще не минає горе,
Моя земля кохана у жалобі.
Так хочеться вже радісних новин,
Спокійних днів, щоб без ночей тривожних.
Щоб повернулись кожен батько, син.
Так буде! Адже ми — непереможні!
Заб'ють джерела радості і сил,
І заблищать, покинуть смуток очі.
Дай Боже, вітер волі, щоб зросив,
Омив з дощем всі наші дні і ночі!

КОЛИ ПОПАЛА ПІД АЙСТРОВУ ЗАМЕТІЛЬ І НЕ БУЛО ПАРАСОЛЬКИ...

У заметілі айстр минає кожна Осінь,
Рожеве й фіолетове тепер на позолоті...
Уже, крім радощів, і жалю серце просить,
Бо знаю дні, проведені в скорботі.

Так ваблять кольором ті айстри пишні.
Барвистий сніг від гострих пелюсток.
А ще недавно чарували вишні,
Із цвіту білого накидавши хусток.

На плечі розстеливши таку хустку,
Позичивши у райдуги краси,
Сміялись очі й губи часто-густо,
Й в душі багато поселилось від Весни.

Тепер квітнево-березневе загубилося,
І серце віхолу айстрову заховало...
Все так тепер, і я не помилилася...
Бо кольорів в житті настільки більше стало...

І чари осені не поступились вишні,
Усмішка більш глибока і зваблива...
Я дякую тобі, Всевишній!
Духовна, і кохана, і... примхлива...

ЦИМБАЛ Тетяна Василівна

*«Збережімо пісню,
казку ту барвисту,
Зорепадом-градом хай впаде
врочисто
На простори наші українське слово,
Хай живе-вирує моя рідна мова!»*
(Т. Цимбал, «Рідне слово»)

Життєве кредо: **«Життя іде, І все без коректур...»** (Ліна Костенко).

Цимбал Тетяна Василівна — учителька української мови та літератури вищої категорії, учитель-методист Одеського ліцею № 16.

Тетяна Василівна відома серед учителів-філологів міста й України. Вона співавторка модельної програми з української мови для 5-го класу Нової української школи, авторка методичного посібника «Інтеграція на уроках української мови», модераторка курсів НУШ для вчителів та «Українська мова для державних службовців», Всеукраїнського проєкту «Єдині», переможниця міського конкурсу педагогічних ініціатив у контексті НУШ «Мікопін — 2021».

Тетяна Василівна — талановита творча особистість. Серед її захоплень — вишивання картин різної тематики. Вона багаторазова переможниця щорічного фестивалю «Вишиванкова Одеса».

«Єднаймо струни наших душ, єднаймо серця: любіть своє рідне місто Одесу, завжди пам'ятайте такі близькі кожному роки дитинства і теплі материнські руки», — учить своєю творчістю Тетяна Василівна Цимбал.

РАНОК В ОДЕСІ

Ранок в Одесі — це просто диво!
Сонце купається в хвилях приливу,
Вітер тріпоче зонти-парасолі,
Повагом бродять коти напівсонні...

Сріблом іскриться прогрітий пісок,
Дихає бризом ліловий бузок,
Десь заблудився у хвилях баркас.
Дядечко-літо товче в тулумбас...

Повниться пляж різнобарв'ям барвистим,
Ранішня кава піниться бризом,
В димці рожевій вітрильник зринає.
Берегом мама дитя доганяє...

Хлопець засмаглий, скіф-степовик,
Котиться пляжем, як гриб-боровик.
З торби, що більша за нього удвоє,
Всім пропонує дині медові...

Сонце м'ячем опустилося в море,
Грають в промінні небесні простори,
Десь чути вигук розноситься чисто:
«Хто ще бажає пахлаву цукристу?»

Ранок в Одесі — це просто диво!
Сонце купається в хвилях приливу,
Юна, розкішна, у сукні з акації,
Південна Пальміра — перлина із грації...

КАЖУТЬ, КРАЩЕ ВЧИТИСЬ НА ЧУЖИХ ПОМИЛКАХ

Кажуть, краще вчитись на чужих помилках,
Та хіба ж ти відчуєш тоді насолоду,
Як, поранивши лоба, об стінку життя
Повернеш на омріяну серцем дорогу.

І не скаржся на долю, а достойно неси
Хрест, тобі лиш призначений Богом.
І не скигли нікому, і не проси
Росянистих доріжок перед своїм порогом.

Мужньо й гідно сприймай все своє майбуття,
Бо життя — це трамвайна зупинка:
При різкому гальмі сходять з рейсів буття,
А воно — як хитка соломинка.

Ніч минає,
А день знов спішить у туманному лузі.
Поспіши!
Обернешся назад, а життя на останньому крузі.

Мрій, живи і радій кожній пташці весни
І краплистим дощем обернися у літо,
А душею розквітни всім на зло восени,
Ну, а взимку трусни сніговію привітом.

ЧОРНОБИЛЬ

О, ці ліси! Зелені оболоні!
Ця тиха заводь вічної краси!
Сурмлять у верховіття птиці безборонні,
Гримлять одвічним дзвоном чисті голоси...

Чорнобиль... Що з тобою сталося?
Де ділись люди? Де життя твоє?
Невже нічого більше не зосталося?
Лиш спогад тихим маревом пливе...

Весна... Акації спустили ґрона
Своїх плакучих кетягів рясних.
І сіла птаха одинокая на крону:
Нема їй пари, все цей чад побив.

Клопоче бабця на своєму городі.
І родить гарно він, дає врожай.
Та щось та бабця часто плаче в загороді,
Дітей не бачить, онуки теж не приїздять.

Отак й живе з котом своїм стареньким,
Старенька бабця і старенький кіт...
І знає: не навідає рідненьку
Уже ніхто, ніхто біля воріт...

Ну що? Нажились? Напилися вдосталь
Того рудого й сірого вина?
Прийшли ми до природи начеб в гості,
А виявилось, що спустошили до дна.

ОСІНЬ

Золотим переливом купається сонце,
Пада яблуком спілим у моє віконце.
Павучок заснував павутинкою-квітом,
І крокує землю бабине літо.

Нахилились жоржини під смутком роси,
Їм, тендітним, ще не довго цвісти.
Зорепад добігає серпневими ґронами.
І Галактики Віз уже всіяний зорями.

А лисицею жовтою очеретяною
Підкрадається осінь ходою повстяною.
Тихо стелить під ноги з жоржин килимок,
Розсипає навкруг груш духмяний клубок.

Я зустріну її як найкращую гостю,
Пригощу вином білим з токайського бростю,
Зачастую садами, лісами, городами.
Після літа земля хай дихне прохолодою.

СЛОВО РІДНЕ

Мовно-фіолетово, мовно-барвінково
Стелиться веселкою наше рідне слово.
Потічками-стрічками виплекане в пісні,
Ген за гори річкою мерехтить барвисто.

Розсипає зоречки, стіжечки-слова,
Ллється колисковою мова, бо жива!
До Говерли тягнеться слів тих потічок,
Розплітає-сиплється із вершин клубок.

Синевир всміхається на українське слово,
І бурхливо піниться Шипіт десь у горах.
Мова простилається, полонить простори,
Зоряно-веселково в'ється наше слово.

Збережімо пісню, казку ту барвисту,
Зорепадом-градом хай впаде врочисто
На простори наші українське слово,
Хай живе-вирує моя рідна мова!

ЦВІТЕ ТРОЯНДОВО ТРОЯНДА

Цвіте трояндово троянда —
Аж млосно-п'ярко навкруги
І пелюстково-зорепадово
Встеляє білим береги...

Медвяно ллється ароматами,
Гірчить абсентом полину,
Ванільно-кремово-гранатову
Розносить вітер пелену.

І яблуневим ніжним кольором
Вечірній пруг ховає дно.
Легенький вітер над просторами
Збиває квіти в ескімо.

СЕРПНЕВИЙ ЗОРЕПАД

Сerpневий зорепад вже сіє зорями,
Чумацький Шлях заплутався в стерні,
Збігає серпень над пожовклими тополями,
Лисиця-осінь знов рахує свої дні.

А у саду у мамі яблука поспіли,
Зриваються і котяться в траві.
Вітрисько-вітер як дмухне щосили,
Навіє на них хмари грозові...

Моє дитинство... Теплий спогад ранить...
Уже ніщо не верне у ті дні.
Але ці яблука... Калейдоскоп у пам'ять...
Навічно дощиком засядуть у мені.

ВИШИВАЮ СТІЖЕЧКИ

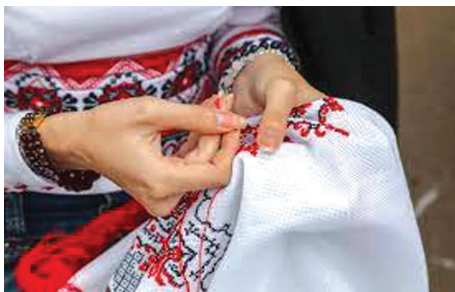
Вишиваю стіжечки, вишиваю,
Із-під голки річечка випливає,
Хрест за хрестиком рівно я укладаю,
І метелик райдужний вилітає.

Голка тягне ниточку по доріжці,
От грибок стовбурчиться вже на ніжці.
Бджілка воду п'є із суцвіття кропу,
Волохатий джміль точить мед із глоду.

Веселково стелиться стежка по травиці,
Там дівчина йде до струмка водиці,
І рятуює дерево пару у грозу,
А краплинки сіються зорями в траву.

На канві із золотом розцвіли піони,
І ворухить вітер їх тихо-безборонно.
У вікно із вази дивиться в'юнок,
У спекотне літечко сіє холодок.

Так низає голочка і моє життя,
Щоб лишитись спомином людям в майбуття.
Я блакитним інеєм в пам'яті зйду,
Бо у кожнім хресту я своїм живу.

МАЛІЦЬКА Анна Дмитрівна

*«Світи мені, моя зоре, так,
як ніколи ще,
Коли далекий рідний дім
і далі — путь лише
Неосягненна, ти світи,
як ніч впаде земна,
Усім, хто поруч в цій пітьмі,
усім, кого нема»*

*(А. Маліцька, «Світи мені,
моя зоря»)*

Маліцька Анна Дмитрівна — учителька української та англійської мов Одеського ліцею № 78, аспірантка факультету ОНУ ім. І. І. Мечникова, учасниця міського проєкту творчих учителів «Поезія єднає».

Анна Дмитрівна — членкиня Національної спілки письменників України. Пише українською та англійською мовами. У 2019 році видала дві поетичні збірки. У 2017 році отримала премію імені Лесі Українки на всеукраїнському конкурсі «У пошуках літературних талантів», учасниця й переможниця всеукраїнських та міжнародних літературних конкурсів.

Писати почала з 10 років. На Інтернет-ресурсах публікується під псевдонімом Ітільнен. Анна Дмитрівна — членкиня літературної студії «Потік» та «Зелена лампа» при Всесвітньому Клубі одеситів.

Друкується в періодичних виданнях: газетах «Літературна Україна», «Українське слово», альманасі «Дерибасівська-Рішельєвська», журналі «Радуга».

У 2021 році добірка творів Анни Дмитрівни увійшла до антології НСПУ «Молоді голоси України». У 2022 році увійшла до складу авторів антології воєнної лірики «Весна озброєна».

З 2021 року входить до складу журі Всеукраїнського муніципального конкурсу імені Івана Франка (м. Одеса).

«Єднаймо струни наших душ, єднаймо серця. Нехай над усіма світить одне й те саме Сонце: любові, дружби, вічних людських до-ріг і повернення додому», — учить своєю творчістю Анна Дмитрівна Малицька.

МОЄ МІСТО

Моє місто малюють
із диких схилів край моря,
із двориків зі скрипучими скрипками,
з базарного галасу,
з історій смішних і трагічних.
З історії, у якої примарний початок.
Моє місто, кажуть, гудить
Принаймі ста тридцятьма мовами,
В ньому знаються на мистецтві,
І знаються на шахрайстві,
Звичайно, що й на торгівлі та мореплавстві.
А ще більше на знаменитостях
З-за одного кордону.
Моє місто окреслюють по
Струнких квадратних
Кварталах центру,
По пам'ятках світового значення.
Але моє місто триває і там,
Де лежать бетонні плити над берегом,
Де тримаються купи сірі будівлі
У заплатах утеплення,
Де кучерявляться хмари в трубах опалення,
Ходять темні, як ніч, коти
Зі смарагдовими очима.

І хмарочоси ламають лінію небосхилу
Між водою і небом.
Моє місто продовжується
По лінії залізниці,
У покинутих парках,
Тісних провулках,
І там, де колись було людно,
А нині висять таблички
Про заборону зйомки.
Моє місто живе не лише улітку
І не лише на морі чи в театрі.
Воно гудить генераторами,
Опускається у пітьму,
Шумить дорогами і нічними тривогами
У задушливій тиші,
Голосно плаче й ховає сміх.
І вміщує в вікна всі хмари неба,
Все сонце світу.
Моє місто вміє любити —
І вміє щиро ненавидіти.
А більше за все — вміє жити
І бути недосконало живим.
І бути моїм.
І бути.

ЖИТТЯ МИНЕ, НЕНАЧЕ ЛІТО...

Життя мине, неначе літо це,
Засліпленими вулицями міста,
Як білі хмари, невагомо чисті,
Що йдуть у море
І стають грозою
Для тих, кого чекали береги.
Як розіллється сонце навкруги,
Чи ти впізнаєш ще моє лице?

Блакитні дні, мов тіні теплих злив,
Зсипаються на посивілі вії.
Ця мить — тремка акацієва мрія —
Навіки бути,
Як усі ті люди,
Залюбленими у земне життя.
Коли не буде серпню вороття,
Чи відіб'єшся ти в моїй сльозі?

Під шум дерев під сонячним вогнем,
Що простелився містом наостанок,
Не обіцяй, що ми на завтра станем
Гудками суден...
Літо це забудуть,
Як виплакані присмерком сліди.
Але, як вітер верне нас сюди,
Чи пригорнеш до серця ти мене?

САТУРН

Я відкорковую пам'ять. Ллю її до межі.
Келих усесвіту сповнюється зимою.
Ті, без кого я не міг жити, але пережив,
Завжди за мною. Завжди зі мною,

Прекрасні, несамовиті кресала днів,
Що запалили порох старих галактик
з крихти Землі. І досі вони — вогні,
Тихі вогні. Я розплітаю свою розплату —

Бути в кінці кожної пісні на самоті,
Й не знаю, чи краще оберігати свою самотність,
Чи дати їй ще хоч раз відступити в тінь?
Думаю, що й вона — востаннє — не буде проти.
Думаю, що я сам — сьогодні — не буду проти.

І я обертаюсь у завтра. Дивлюся на килими
Сліпучого снігу, що закрива часопростір,
Де знову бути багаттю, бути зіркам і крихті Землі.
...Відкорковую пам'ять — знову, неначе постріл.

ДОЩ

Минають, як за вікном потягу, тихі безбарвні будні.
Вечір змиває з метушливого міста наші самотні тіні.
І я кажу тобі, хтось пам'ятатиме нас у майбутньому,
можливо, під цим невпинним бронзовим мерехтінням
дорожніх вогнів. Як життя тому під дощем Флоренції,
де засинали закохані голуби в мармуровій руці Данте,
а ми, прощаючись, все ще ішли зі світом
на відстані дотику серця і
пошепки згадували в поодиноких краплях імена і дати.
Мені здається, що той самий дощ об'єднує
весь часопростір світу, і
ми стаємо ближчими через слова,
що зринули колись у нього,
до кожного, хто залишився між мерехтінням
у звуках людської мови.
Кажу тобі, хтось слухатиме той дощ,
поки він не затихне за вікнами...

ДІМ

Потроху збирався дім, як збирався світ.
Речі наповнив зміст, як світання — хмари.
У кожного — такий самий сервіз. Тільки цей от — свій.
І був тут іще з дитинства (здавалось, марно).

У всіх є ці книги, але не малюнок полиць
І сенси, які тримаються за сторінками
Поміж сухих орхідей — та наших минулих лиць,
Застиглих у фоторамках. Ми не звикали

Називати це домом. Для нас він тут був завжди.
Квартира дитинства. Світло із коридору,
Що проводжало до ліфта наші ще сонні сліди.
Балкон, за яким щороку щербився окраєць моря.

Нас вчили цінити щемливу пам'ять усіх речей,
Дбати про півстолітні сукні, прикраси, квіти.
Ми мали й місце для нових, адже час тече,
Кожний хотів додати своє щось до цього світу.

Тут будуть радісні спогади й теплі сни
Навіть тоді, коли я поїду до дому нового.
Мій дім збирався, як рідний маленький світ.
Чи маю прощати, що нині боюсь за нього?

КОЛИ СІДАЄ СОНЦЕ...

Коли сідає сонце за обрій хмарочосів
Та розсипає в небі троянд рожевий цвіт,
Коли пливуть у сяйві човни далеких літ,
І мить віки чекання шляхам влітає в коси,

Я згадую про тебе. В моїх очах ти досі
Танцюєш серед степу, мов перший літній квіт.
Чи прийдеш ти до мене новий любити світ,
Чи буде серце з серцем співати в суголоссі?

Я сподіваюсь, люба, бо й нині до нестями
Тебе одну кохаю та вірю, що колись
Ми знову станем разом між сонними житами

Чи на бруківці вулиць дивитись в неба вись.
О, як змінився Всесвіт над нашими життями,
Але яким він рідним в коханні залишивсь!

ЛЮДИНА Й КРИЛА

Наш зримий світ — всуціль війна та відчай.

Хитаються порожні небеса.

Їм віддана моїх машин краса...

Якби я мірив шлях середньовіччя,

Й у ті часи обрав би бути вічно

Поміж людьми. Хоч їх не колисав

Широкий небосхил; і, певно, сам

Дивився би зіркам в прозорі вічі.

Я звів би в небо кам'яний собор

Як мрію висоти, як вір мірило,

Бо на віки в синяві корогов:

Коли ти серед хмар розкрив вітрила

І коли там, здавалось, сяяв бог —

Усе було лиш про людину й крила.

ПІД МОЇМ НЕБОМ СТИГЛОГО ПОМАРАНЧА

Під моїм небом стиглого помаранча,

Поза лісами, вкритими срібним листям,

Забуваю, що втрачений світ може снитись,

Може, виринути, коли твої очі плачуть.

І, здається, не чути смерті — лиш сміх дитячий.

І я сам не біжу від себе — біжу крізь висі

Під моїм небом стиглого помаранча,

Поза лісами, вкритими срібним листям.

Я жонглюю часом — і знаю його нестачу.

Я лишаюсь останнім в мертвім моєму місті,

Де навколишній всесвіт рветься, немов намисто...

Я забув, що в кутках очей ще і досі бачу

Те моє небо стиглого помаранча.

ПРИЧОРНОМОР'Я

Споконвіку був степ.
Понад ним колосились зірки.
Й розгортались дороги
За сріблом і сіллю,
Коли день поросте
Полиновим суцвіттям гірким
І осяде тривога
Туманом на зілля,

Я вози споряджу
І покину завітчаний дім.
Неозорою ніччю
Поїду за світлом.
Очі втратять межу
Поміж степом та небом, і дим
Стане Шляхом довічним
Над крихітним світом.

В небо висиплю сіль
З безокраїх приморських степів.
Достигатимуть зорі
Та срібно-солоня свобода.
Мандруватиме син.
Він зведе подорожні стовпи
І безверхі собори
Нащадками роду,

Яких степ сколиса
І сп'янила морська гіркота,
Йтимуть віз мій старий
Та поклик шляхів неозорих.

Я пішов за ним сам,
А, коли повернувся в літах,
Він зорив і зорив,
Поки вистачало зору.

ЯК Я ПІДУ...

Як я піду, ти свічку запали
На тім вікні, з якого шлях мій видно.
Хай з чужини летить до тебе, рідна,
Моїх пісень сурмливий тихий клин.

Хоч проросте між нас розлук полин,
Хоча розділять нас серця негідні,
Як я піду, ти свічку запали
На тім вікні, з якого шлях мій видно.

Голодні очі дивляться з імли —
Чи слава то, чи смерть в одежах злиднів?
В своїй недолі буду сам я винний.
«Не забувай» — не стану більш молити,
Та, як піду, ти свічку запали...

СИНОВІ (колискова)

Смуток сутінок срібнооких,
Співи стягів сталєво-синіх.
Спи сьогодні спокійно, сину.
Сни стікають серпневим соком.

Сиплють сизі сузір'я сіллю,
Степом сніжні суцвіття стелять.
Стіни-сосни сплітають стелю.
Сходить сонце солодко-сильне.

Сагайдак, стародавні стріли.
Скоро, сину, стежини світу —
Сміх і сльози, свободу й сіті
І святих, і спокусних стрінеш.

Стане свічка світанням сивим,
Срібним слідом сузір'їв-суден.
Світлих січень сліпий не судить.
Спи сьогодні спокійно, сину.

Світлі серцем сягають суті.
Спи сьогодні спокійно, сину.
Світлим — світ самоти і суму.
Спи сьогодні спокійно, сину...

ТКАЧУК Людмила Анатоліївна

*«Ти мене питаєш, звідки я?
А я родом з України!
Звідти, де співає соловей,
Там мій край — моя Батьківщина»*

*(Л. Ткачук, «Ти мене питаєш,
звідки я?»)*

Ткачук Людмила Анатоліївна — учителька української мови та літератури вищої категорії Одеського ліцею «Гармонія», «Старший учитель».

Людмила Анатоліївна вважає себе однією із багатьох натхнених та закоханих у свою справу. Їй властиве творче ставлення до слова, активна життєва позиція. Креативна, здатна відчувати рідне слово й додавати свої барви до його сонячної палітри. Спокій — її ворог, творчість — найближча подруга, експеримент — її хобі, інновації — захоплення, інтерес учнів — мотивація до дій. Мистецтво слова — діалог між Всесвітом та душею. Читання — подорож у глибину думки. Шлях — пошук істинного.

Людмила Анатоліївна — неодноразова переможниця конкурсу «Учитель року», засновниця авторського проєкту «Одесо, ми йдемо!», учасниця конкурсу «Українська мова — мова єднання», керівник шкільних проєктів «А я просто українка, україночка», «Срібне слово».

«Єднаймо струни наших душ, єднаймо серця: найбільше щастя для вчительки бути українокою й служити Україні. **«А ми, українці нескорені, Хоч чаша ще наша не випита, Піснями й гучними дзвонами Сорочка до тіла вишита»,** — учить своєю творчістю Людмила Анатоліївна Ткачук.

ГОВОРЯТЬ: «ЦЕ БУЛО ПЕРЕДБАЧЕНО!...»

Говорять: «Це було передбачено!
А долю конем не об'їхати».
Тож мусим скоритися начебто
Тій долі і нашому лихові.

А ми, українці, не скорені,
Хоч чаша ще наша не випита,
Піснями й гучними дзвонами
Сорочка до тіла вишита.
На ній м'яти роси ранковії,
Щоб рани хутчій наші гоїлись,
І кулю оберне на ворога,
Щоб з нами біди не скоїлось.

Ви скажете: «Це алегорія!»
А хтось: «Це усе просто вигадка!»
І річ не врятує нікого з нас,
Дарма, що любов'ю вишита.

А ти, синку, стій на своєму,
А ти мені вір, як матері.
Я клала поклони Богові,
Щоб куля тебе не вразила.

А Я ТАК ВПЕВНЕНО ЙШЛА ДО МЕТИ...

А я так впевнено йшла до мети,
І раптом — ти...
З одної глини вимісив нас Бог —
двох!
І на додачу дав плюси й мінуси —
усі!
Не зустрічаються річок береги,
І не буває серед літа зими,
А ми усім законам на зло
Зустрілись, мабуть, доля така!

У серці в кожного блудять громи,
І якір наш давно віднесло.
І, може, хтось із нас і хотів
Із човна цього пірнути аж на дно...

Та кимось вибрана наша путь,
То ж будь біля мене, будь!

НЕ ПИШІТЬ ПРО ВІЙНУ!

Не пишіть про війну! Ані слова про неї в мережі!
Забуттям розфарбуйте її некрасиве лице.
Хай не родить дітей від своїх посіпак вже ніколи,
І ніколи не ходить під вікнами наших осель.

«Не клянись! — нам казали, — й не шли ти ніколи
прокльони».

Книго книг! Ти розстріляна наскрізь давно!
Бо неписані вбивці твої споконвічні закони,
Темна сутність не знає біблійних законів давно.

Потрусить на вітрах усі клуночки й усі мішечки,
Хай насіння війни не впаде в благодатну ріллю!
Чорні гуси склюють усі сходи її, всі вершечки,
Й білим снігом на зморену землю впадуть.

Нареченою стане земля! Усміхнеться!
І подасть рушники всім, хто пав молодим у боях,
Світ відновиться, світ схаменеться,
І «Осанна!» звучатиме в наших гарячих серцях.

РОЗМОВА ІЗ СОКРАТОМ

Заговори, щоб я тебе побачив!
Перехрещу свої слова «на вдачу».
А він до мене прихилиє вухо...
Ну що ж, Сократе, слухай!

Ген-ген розкинулась зелена лука,
В діброві птах по дереву все стука й стука,
На ґанок вийшло кілька діточок...
Дідусь лісничого уважно слуха,
І молоко в дійницю дзвінко грюка,
Малеча жде «від зайця» піріжок.

Звивається у небо цівка диму,
Жоржини виглядають із-за тину,
Заводить кіт-воркіт свій патіфон.
На моріжку пасуться дикі гуси,
Сусідка на осонні килим трусить,
Бабуся усміхається крізь сон.

Стерня болюче ноги коле,
Припнуті коні сплять біля підводи.
Наснилось сонце ще засніженим горам,
Ще літній грім лякає ночі тишу,
А осінь вже на повні груди дише,
Переливає звуки у слова.

Вбирає їх у золотисті шати,
І має кожне слово присмак м'яти
І усмішкою грає на вустах...

І нам не треба іншої країни:
З нас кожен в серці носить цю картину,
Не пишуть двічі людям на серцях!

ЙДЕ В ГОСТІ ДО НАС НОВИЙ РІК (пісня)

Йде в гості до нас Новий рік,
Зустрічайте його — старий уже збіг,
Йде швидко, дарунки несе,
Підставляйте долоньки — він жде.

Ми всі так чекали його,
Щоби нам дарував мир і добро,
І щоб засвітив у цю мить
Всі ялинки, що мусять світити.

Сріблом застеле дахи,
Розмалює шибки і запалить свічки.
Зробить щасливими всіх,
Це є наше бажання в цю мить.
Все зробить він до пуття:
Перепише життя — почнете все з нуля.
І щастя сипне в чобіток,
Що висить на кілку в діточок.
Йди, йди, поспішай, Новий рік,
Всіх до купи збери:
Молодих і старих.
Щастя усім обіцяй...
Вір у краще, хутчій відчиняй!

АНДРОЩУК Оксана Іванівна

*«Розмовляй зі мною українською,
Рідною веселою, сумною.
Говори зі мною материнською,
Чистою, прозорою, святою»*

*(О. Андрощук, «Розмовляй
українською, друже!»)*

Творче кредо: «Поезія — це настрій душі, який виграє різними барвами на папері...»

Андрощук Оксана Іванівна — учителька української мови та літератури Одеського ліцею № 3, членкиня міського проєкту для творчих учителів «Поезія єднає».

23 роки віддала Оксана Іванівна педагогічній діяльності, має вищу категорію та педагогічне звання «Учитель-методист».

Писати вірші почала ще в школі. Пише про те, що захоплює, що близьке й рідне серцю. «Поезія — це настрій душі, який виграє різними барвами на папері, — говорить Оксана Іванівна. — Тільки чомусь зараз усі фарби мають сіруватий відтінок».

Любов до поетичного слова Оксана Іванівна передає своїм учням і вихованцям.

«Єднаймо струни наших душ, єднаймо серця: плекайте віру, надію на мирний щасливий день — і він настане. Говоріть українською — це мова рідного народу», — учить своєю поезією Оксана Іванівна Андрощук.

МОЯ ОДЕСА

Так ніжно обіймаючи небо за плечі,
Розкинулось місто моє золоте.
Стоїть і милується морем, до річі,
Воно у нас Чорне, ні, дивись — голубе!

Пройдися проспектом, милуйся бульваром —
І тої ж миті потрапиш туди,
Де твій дідусь закохався уперше,
Де твоя мама щаслива іде!

А вулиця кожна — історія нова —
Привоз, Дерибасівська, Тещин місток...
Там порт возвеличують різні титани
І світлий маяк дістає до зірок.

А Оперний — царство великої музи,
Там були артисти різних сцен!
Прислухайся... тиша вінчається з голосом,
І знову звучить безсмертна «Кармен».

Цвітуть платани, тішаються в любові,
Сміється море, чайки стали в хор...
Стоїть Одеса, мов на п'єдесталі,
Це місто — казка, місто — камертон!

Одеса — п'єса, гумореска, пісня;
Одеса — мама, подруга, сестра;
Одеса — ти народная колиска,
Ти берег дружби, вічного тепла!

МОЯ МОВА

Материнська, мелодійна мово!
Малинова, макова, медова!
Можеш місяцево майоріти,
Музикою можеш ти маїти.
Могутнім монологом манячіти,
Магією мальви мерехтіти!
Молитвою можеш мислити,
Мелодією мило мжичити,
Могуттю можеш метляти,
Милозвучністю можеш мигати,
Моя медункова мово,
Мирним, Малишком мальована,
Могутня, мрійлива, модерна,
Моєму народу дарована!

ЩЕ ВЧОРА ВСЕ У НАС БУЛО...

Ще вчора все у нас було:
Будинки, діти, поруч друзі,
Цвіли і квіти, і сади,
І вітер гравсь на виднокрузі.

Ще вчора всі були живі,
Ще вчора йшли разом гуляти...
Сьогодні — морок і хрести,
Сьогодні ніч прийшла до хати.

Я хочу взяти календар,
На паузу поставить дату,
Ту ніч, той клятий п'ятий час,
Коли ми стали неньку захищати.

Буде буяти знов весна,
І знов сади білим цвітом заграють,
І переможну солов'ї
Для України заспівають!

ПАМ'ЯТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Полинув вихром у заграву день,
І вітер гілля обійняв за плечі,
І оповили тіні мужній силует,
Який у зажурі стоїть на Чернечій.
Про що думки твої, Тарасе?
Чому так голову схилив?
Дніпро, лани і кручі бачиш —
Все ж саме так, як ти хотів!
Сумний Дніпро, в окопах лани,
І кручі мовчки тишу ждуть...
Піднялись воїни-титани,
Як заповів: «Кайдани рвуть!»
...Зійде світанок сонцем ясним,
Дозріють кетяги калини,
Буде ревіти знов ревучий
Під мирним небом України!

РОЗМОВЛЯЙ УКРАЇНСЬКОЮ, ДРУЖЕ!

Розмовляй зі мною українською,
Рідною, веселою, сумною.
Говори зі мною материнською,
Чистою, прозорою, святою.

Викохану полем і лісами,
Виплакану морем і річками,
Вишиту різними нитками,
Виборену дідами-козаками.

Солов'їна, рідна, калинова,
Співуча, лагідна, медова,
Дзвінкоголоса, щира, світанкова,
Чиста, жива, казкова,
Барвиста, мелодійна, колискова —
Це моя українська мова!

Розмовляй українською, друже!
Нехай сяє вона Стожарами
Над океанами, материками,
Над планетами і над зірками!

БАБУНІ. З ЛЮБОВ'Ю...

Бабуня вчили вишивати колосок,
І мак, й півонію, і мальви...
Стібочок накладати на стібок,
То ниточку міняючи, то фарби.
Маленькі п'яльця у моїх руках,
Бабусині великі, як в майстрині,
Яка краса лягала на канву —
Такого ти не купиш в магазині!
У кожному малюночку — душа,
Любов, надія, віра, сподівання.
На них її зображене життя:
Там щастя, і печаль, і вічне кохання.
Ті квіти пахли літом й пирогами,
І вишнею, й зеленими лугами,
І молоком, і медом, і грушками,
І ніжними, ласкавими словами.
Ці вечори мені донині сняться,
Коли ми з Вами сидимо удвох,
Співаємо ту пісню про Івана
І накладаєм на стібок стібок.

МЕЛЬНИЧЕНКО Тетяна Михайлівна

*«Виборимо, вистоймо, виживим,
Зростимо із попелища цвіт,
Закарбуємо й увічнем праведних
У рядках літописів нових»*

*(Т. Мельниченко, «Виборимо,
вистоймо, виживим»)*

Життєве кредо:

Віддай людині крихітку себе.

За це душа наповнюється світлом

Ліна Костенко

Педагогічне кредо: ***«Майстерність учителя виявляється у пробудженні до творчого мислення та здобуття знань»*** (Ейнштейн).

Мельниченко Тетяна Михайлівна — учителька української мови та літератури Одеського ліцею № 69, учитель-методист вищої категорії, членкиня міського проєкту творчих учителів «Поезія єднає».

Писати вірші почала ще в дитинстві. Перші творчі спроби підтримали батьки-вчителі, а надихала на їх написання чарівна природа Черкащини. Завжди поруч були поезії Тараса Шевченка та Василя Симоненка.

Спробу передати почуття, висловити найтонші переживання у віршах продовжила, навчаючись у Київському університеті імені Т. Г. Шевченка. Саме на той час випала незабутня можливість почути на літературних зустрічах виступи Ліни Костенко та Івана Малковича.

Любов до поетичного слова Тетяна Миколаївна передає своїм учням.

«Єднаймо струни наших душ, єднаймо серця: плекаймо слово, воно живе! Воно вічне, як рідна земля, рідна мова, народ, Україна», — учить своєю творчістю Тетяна Михайлівна Мельниченко.

ЗВИКАЄМО

Звикаємо до болю і до горя,
Звикаєм до розлуки і до сліз.
До сонця звикли, звикли і до моря —
Вже павутиною снується звичка скрізь.

До холоду звикаєм і до спраги,
До спогадів, до темряви і снів,
До крику, до жорстокості і жаху,
Звикаєм до війни і до брехні.

До радості теж почали звикати,
До зустрічей, до поглядів і мрій.
Одне, на що ніхто не змусить стати, —
Віддати душу й волю звичці тій.

МІСТО ЗИРКАЄ

Місто зиркає безліччю вікон-очей...
Десь самотність в одному із них загубилась.
Скільки там невідкритих кохань і ночей!
Скільки снів-сподіванок чомусь не здійснились!
Може, хтось не зумів зазирнути туди,
Де завіса надії покрилась туманом...
Тільки місяць квапливо свій усміх зронив,
Повертаючи місту холодний світанок.

ДОРОГА ДОДОМУ

Дорога додому — то високість неба блакитна,
Де світанок промінням пробуджує й гладить вишні,
Де зорі спадають у руки, лягають на плечі,
Де трава мерехтить росою розквітла.

Дорога додому — то дорога в радість і спомин,
У поля, закосичені сонцем, оточені тополиною вартою.
До берізки, зжуреної у вічній скорботі за батьком,
До грайливого полум'я калини, чорнобривців
З яскраво-рудими губами.

Дорога додому — то дорога до миру, тепла,
до дитинства стежини.
Повертає до тиші і сміху, до пісні і казки.
Відкриває обійми, наповнює ніжним спокоєм,
Дорога додому — то зустріч з минулим, дорога до мами.

СНИ РОЗГУБИЛИСЬ

Сни розгубились, розсипались, втратили барви...
Ніч насторожена звуками дрібно пряде,
Місяць змарнілий ховається лячно за хмарами,
Спогади-тіні шикуються дружно вряди.

Тиша колюча тривожно над думкою висне,
Відчай і страх побратались у танці одним.
Пугача сміх серед мороку сірого бризнув
І наполохав краплинки загублених снів.

СНІЖИТЬ...

Сніжить... І замітає віхола
Сліди думок про сонце і тепло.
Усі слова стають уже невтішними:
Замерзли, вклякли, горем замело.

Зберу їх в теплу хусточку, позв'язую.
У вузлики сховаю від зими.
Настане час — і розлетяться радістю.
І пісні радість тихо зацемить.

Нехай сніжить, нехай мете і біситься
Жорстокий і глухий безжальний світ.
Не подолати слів крилату міцність,
Не закувати у колючий лід.

Повилітають сонячною зграйкою
У неба переможного блакить,
І затамують болі душ ізраних.
Нехай мете, морозить і сніжить...

ЗАТУЛЯЄ ОЧІ ПЕЛЕНА ОБЛУДИ

Затуляє очі пелена облуди,
Скроплені брехнею погляди й слова
Знову безсоромно сподівання будять,
Знову розкидають бруд і ницість всюди,
Ну а правда тліє, меркне ледь жива.

Розплітає коси підлість і зневага,
Заганяють мрії в сірості туман.
Так колись було вже, так було і буде...
Бо допоки світло, доти поряд — тьма.

Це вона лякливо затіняє сонце,
Привидом нещасним скигле по кутках.
Чи гарцює в дикім навіснілім танці,
Чи сміється криво, одягнувшись блазнем,
Та міцніше віра й відганяє страх.

І дрібні іуди, зроджені брехнею,
Не зламають правди споконвічну суть,
Бо вона промінням досягає Неба,
Їй на захист сили витрачать не треба —
Янголи на крилах у віки несуть.

СЛОВО

Слово... Початок життя. Слово. Ніжне й лагідне, трепетне й світле. Мама, матуся, доню, донечко. Лине, бринить слово.

Пізніше: мрія, сподівання, успіх, кохання... злітають слова, стрімкі, обережні, палкі й зворушливі. І голос батька з дитинства: «Два кольори мої, два кольори»... У тих словах із пісні — мудрість, любов і журба переплелися на життєвому шляху, щоразу повертають до щастя, тепла і затишку.

Слова... Досягнення, натхнення, творчість, радість, щастя, родина, любов, казка, добро... Теплі слова. Променисті, палкі, пристрасні, тендітні і щемливі. Хвилюють, зцілюють, надихають, окрилюють.

Аж раптом... пекучі і тривожні, сірі — неспокій, байдужість, страх, лихо, біль, сльози, розлука... Холодять і ріжуть душу, стискають від жаху серце... Німіють вуста. Сполохано пульсує думка... Проситься, благає слово... єднання, волі, сили, перемоги, миру.

Та попри все слово живе, закличне й непоборне. Як нездоланні сподівання, надії, віра. Слово живе! Воно вічне, як рідна земля, рідна мова, народ, Україна.

СЄБОВА Наталія Вікторівна

*«Ми — українці!
Ми — одесити!
Ми вільні, незламні,
Ми хочемо жити!»*

*(Н. Сєбова,
«Ми — українці!»)*

Життєве кредо:

«Серце віддаю дітям» та «кожна дитина повинна бути щасливою».

Сєбова Наталія Вікторівна — учителька початкових класів Одеського ліцею № 86. 34 роки віддала Наталія Вікторівна педагогічній діяльності, має вищу категорію та звання «Старший учитель».

Писати вірші почала ще в дитинстві. Тематика поезій різна: про родину, природу, Україну, рідну Одесу, про дітей, друзів. «На жаль, останні два роки — про жахливі події в нашій країні», — говорить вчителька.

Любов до поетичного слова передає і своїм учням.

«Єднаймо струни наших душ, єднаймо серця: «...благаю я всі небеса, щоб все скінчилось. Щоб в школі двері відчинились, і серце кожного під мирним небом вже зігрілось!» — учить своєю творчістю Наталія Вікторівна Сєбова.

ОДЕСА Є І БУДЕ

Місто дитинства, місто життя!
Одесо, назавжди ти рідна моя!
Перлинка у морі, чиста й прозора,
Краплинка в долоні, холодна й солона.

Каштани, Чорне море, білі чайки,
Театри, музеї, зелені парки...
Радість і щастя, гумор і сміх —
І все це дарує Одеса для всіх!

Пишаюсь тобою, шаную, люблю!
Я злагоди, МИРУ для тебе хочу!!!

МИ — УКРАЇНЦІ!

Ми — українці!
Ми — одесити!
Ми вільні, незламні,
Ми хочемо жити!
Ми хочемо жити,
Щоб діти сміялись,
Щоб кожна родина
Вночі висипалась.
Щоб сяяли зорі,
І сонце світило,
На мирному небі
По всій Україні!

ДО РІЧНИЦІ

210 років. Багато?
Для людини — можливо, і так.
Для історії — це вагоме свято:
Народився великий талант.

Ще в дитинстві зі слів матусі
Чули ми ці чудові вірші,
А як лагідно й тихо бабуся
Нам, онукам, співала пісні:

«Садок вишневий коло хати»,
«Рече та стогне Дніпр широкий»,
Як можна спів цей не кохати?
Від слів цих в серці радість, спокій.

А що казав Кобзар великий:
«Що Україна є і буде!»
І ці святі слова навіки
В руках тримають міцно люди.

Тож, бійся, кате, засинати,
Бо українці прийдуть нагадати:
Як ти родини залишав без сина,
Як стогне, плаче рідна Україна...

НЕ РОЗУМІЮ Я...

Не розумію я, як трапилась така біда...

Хотіла жити й любити батьків, родину, сина, друзів,

Радіти щастю й збирати квіти в лузі.

Весна... І літо вже летить,

Іде війна...

Побачивши все те, що навкруги ми маєм:

Уламки міст та долі тих життів,

Що у історії ніхто не приховає.

Жінки, онуки, діти в небезпеці,

Коли над головами райдуга із сліз.

На жаль, від жаху ліки не дають в аптеці,

А мир потрібен для усіх та скрізь.

Благаю я всі небеса, щоб все скінчилось,

Щоб в школі двері відчинились.

І серце кожного під мирним небом

Вже зігрілось!

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ

Як жити, як жити далі,
Коли забирають дітей...
Сьоме січня. Нічого надалі,
Бо це сльози і крик матерів.

Микито, наш хлопець рідний.
Ти — наш ГЕРОЙ, захисник.
Від шахедів цих негідних
На жаль, ти назавжди зник.

Біль, жалоба, смуток, гнів...
Немає слів у вчителів...
Ти вчився, жив, сміявся і радів,
А клятий ворог все згасив.

Чуєш, кате, бійся засинати!
Бо хлопчик із Одеси прийде нагадати,
Як ти родину залишив без сина,
А нас всіх рідних — без дитини.

МОЇ ЛЮБІ ПЕРШАЧКИ

Вітаю, мої любі першачки!
Країна знань свої відкрила двері.
Ви — найдорожчі наші квіточки,
Які зростають навіть через скелі.

Запам'ятайте, дітки: школа — це життя,
Життя майбутнього й найкращого у світі.
І перед вами тільки відкриття,
Які турботою і радістю зігріті.
Як мрію я, щоб ви зросли щасливими,
Щоб усмішки завжди були у вас,
Щоб мрії і думки були красивими,
Щоб згадували дружний рідний клас.

Шануйте, діти, і любіть країну!
Батьків, родину, рідну мову,
Степи і море, гори й полонини
І материнську пісню колискову.

ШОЛОМІЦЬКА Лілія Василівна

*«Україні могутній, безмежній
Живе неймовірний і незалежний,
Незламний, душевний народ
України,
В якого свобода у кожній клітині»
(Л. Шоломіцька, «Вишиванка»)*

Життєве кредо: **«У кожного своя роль у житті: учитель має навчати, письменник — писати. Як письменниця (поетеса) я започаткувала творчий проєкт «Фабрика юних письменників, додала педагогіку...»**

Шоломіцька Лілія Василівна — керівник гуртка «Фабрика юних письменників» Комунального закладу позашкільної освіти «Одеський палац дитячої та юнацької творчості «Біла акація».

«П'ять років тому я нарешті винайшла портал для своїх дитячих мрій. Сорок років я приховувала свій дар письменника. Та все ж мені вдалося подолати сумніви, щоб моя мрія засяяла новими гранями й дала мені найкращих учителів для досягнення мети — моїх учнів з «Фабрики юних письменників».

Усі діти говорять однією мовою — мовою мрійника. Кожен — геній у ланцюжку творчого світу. Діти — це наше майбутнє, тому моя місія ліхтаря, освітлювати їм шлях та цікаві орієнтири до дорослого життя.

Любов до поетичного слова Лілія Василівна передає своїм учням і вихованцям, які мають свої творчі досягнення, успіхи, перемоги.

«Єднаймо струни наших душ, єднаймо серця: низько вклонімося воїнам ЗСУ, синам і донькам України за те, що бороните нас», —
учить своєю творчістю Лілія Василівна Шоломіцька.

ЗАПОВІТ

Я знаю, що ти ці скрижалі читаєш.

Ми не знайомі, ти мене не знаєш.

Та всі словесники, записуючи сьогоднішня,
Дарують всім нащадкам у житті натхнення.

Пишу тобі листа, а за вікном сирени,

Під вибухи міцнішають в українців нерви.

Не переймайся, до перемоги один крок,
Бо ти читаєш ці рядки, гадаю поспішаєш на урок.

Ми вірили, ми мріяли, ми знали,

Що захищали, навіщо гинули й воювали.

Щоб ти в майбутньому мав гарну змогу

Прокладати в житті до мрій дорогу.

Я знаю, ти ці скрижалі читаєш,

Я вірю, що головне ти пам'ятаєш,

Ми жили в темряві, але серця наші сяяли,

Ми захищали свої землі та предків шанували.

Та в мене є до тебе прохання невелике:

Запам'ятай — життя має обличчя, і воно дволике.

Не в знаннях сенс, не у фактах історичних,

Життєва «тантра» криється у мудрості й в словах величних!

ЗАБУТІ ДУШІ

Бібліотеки в запустінні,
Порожні зали в тишині.
Сріблястим порохом їх вкрило,
Життя книжок осиротіло.

Всередині сумують букви.
У кожному рядку живий поет.
Бажав письменник бути почутим,
Коли творив вночі сюжет.

Сьогодні душі спіймані
У павутиння соціального життя.
Неначе почуття, поховані,
Не хочуть покидати укриття.

Розум на звалище перетворили,
Розбещеності бог нас поневолив.
Душу абсурдом засмітили.
Забути мудрість слів дозволив.

Колись у книги ми пірнали,
Шукали сенс у їх глибинах.
З книжками ми в обіймах засинали,
Знаходячи відповіді у їх сивинах.

ВИШИВАНКИ

У країні могутній, безмежній
Живе неймовірний і незалежний,
Незламний, душевний народ України,
В якого свобода у кожній клітині.

Там править любов до землі та єднання,
До власних традицій неймовірне плетання,
У вишиванках захована магія сили,
Таїнство коду їм предки лишили.

Кожен орнамент — це оберіг,
Він націю не раз від загрози зберіг.
Народні скрижалі, легенди, скарби,
Вишиванки для українців зберегли.

СІЛЬ УКРАЇНИ

Мою землю просочено болем,
Сльозами прошито країну,
Її переповнено сіллю,
Та вона не встає на коліна.

Україна омиа сльозами,
Скрізь молитва лунає єдина,
Її шепче народ роками,
Щоб скінчилась лиха година.

Зникли сльози солоні дитини,
Жінки, загиблого сина.

Солоний біль щоб покинув родини,
В яких у сльозах до руїн стежина.

Душі українців на смак солоні,
Просолені серця людини,
Вони простягають долоні
До небесного павутиння.

Зірки ж омивають сльозами,
Солоними краплями землю,
Не можна описати словами
Життя з війною темною.

Країна синів ховала,
Попри знущання жила,
Сльози живих збирала,
Сіль у каміння зросла.

Кажуть, сльози біль омивають,
Очищають від темряви душу.

Та питання: «Чому забирають
Особисту націю — ліпшу?»

Україна на сіль багата,
Уже віками збирає її,
Саме зараз час смуток здолати
Та покласти край цій війні!

ЗСУ

Найкращі кольори — очам відрада.
Три літери на рукаві — за ними правда.
На камуфляжі кожен піксель розповідає,
Що Україна на планеті важливе місце посідає.

Та мої очі, серце і душа,
Присвячуватимуть солдату кожному вірша,
Виспівувати я вдячність буду від народу
За те, що бачимо ми сонце, та за свободу.

Низький уклін Вам ЗСУ, велика шана,
Ви ризикуєте життям, рятуючи нас від тирана.
Ви стримуєте смерть, ви — наша гордість,
У нас є можливість відчувати України твердість.

УКРАЇНА — ДУША ПЛАНЕТИ

Ви вкрали в батьків наших старість.
Ви вкрали в дітей наших дитинство.
Ви вкрали весняну радість,
З кровавих рук не змити вам безчинство.

Ви здерли з українців шкіру,
Ви зірвали з свого обличчя маски.
Ви, як завжди, скористалися брехнею,
Україну заманили в пастку.

Про прихід свій не повідомили,
Увірвавшись, взуття не зняли.
Ми єдине лише усвідомили,
Ви довіру до вас розіп'яли.

Вам не вирвати у нас серце,
Не поставити нас на коліна.
Ми усі зараз взуті у берці,
Ми залишимо від вас лише тіні.

Україна — душа планети,
Та хіба ви про теє знали?
Охороняють нас ангели світла,
Вони віру Нам в Нас показали!

666 ДЕНЬ ВІЙНИ

Бог створював планету неймовірної краси,
Свій власний Рай, очам відраду.
Та він не знав, що, давши людям часточку своєї душі,
Вони гармонію Землі замінять Адом.

Бог дав їм вибір: життя, любов,
Хотів лише дивитися цей серіал про людство.
Та не очікував творець, що буде литись кров,
І його діти влаштують самогубство.

Не знав, що люди здатні на війну,
Та вчинки спишуть на діяння Сатани
І звинуватять Люцифера в тім гріху,
Та визнати, що демони-потвори — це вони!

Їм легше вірити у три шестірки — нечисті числа,
У те, що зло лише у чорних фарбах.
Ця відчайдушна спрага влади болем поросла,
Ця сліпота їх душ приводить усіх людей до зради.

Онуки якось Вас спитають:
«Як ви у власнім Аді виживали?»
А якщо Біблію уважно прочитають,
То між рядків знайдуть, що ви самі себе віками убивали!

Бог створював планету неймовірної краси,
Де є відродження життя, як перші проліски весни.
Але не знав він, що люди, молячись йому,
Благатимуть списати їх діяння на піймуть...

ЛЮДЯНІСТЬ...

Бабусю, люба, ти завжди розповідала,
Як Україна з ворогом тим воювала.
Чому ж вона ракети не кидала
У відповідь за те, що ті потвори нас вбивали?

Моє маленьке пташеня,
Ми, українці, не злодюги,
Ми не руйнуємо життя,
Ми краще, ніж оті бандюги!

Але ж вони не мали меж,
Порушив ворог всі кордони,
Якщо чужого ти візьмеш,
За це ж каратиме законом!

Твоя в тім правда, все то так,
Розумний має про те знати,
Та ворог ладен за п'ятак,
Своє життя нікчемне продавати.

Хіба в дитинстві їм усім
У школі не читали казки?
Там кожне зло зникало назавжди,
У водоспаді перемоги, вмиваючись поразкою!

Мабуть, читали, казки
Мають відмінність особливу.
Комусь здається, що жахи,
Сховають їх жадобу хворобливу.

Послухайте, люба, про головне,
В житті існує рівновага.
Тих, хто вбиває, кара не мине,
Їх покарає наших воїнів відвага.

Коли ти захищаєш своє, сім'ю, дім та родину.
На твоєму боці всі сили неба,
Бог повертає усіх загиблих у життя дитини,
І їм дається другий шанс, бо на землі у них потреба!

В історії писатиме про героїзм,
Правда за нами, ми люди честі.
І наші руки не в крові, бо в наших генах оптимізм,
Ми не вагалися на перехресті.

Тож пам'ятай про це завжди,
А потім переказуй своїм дітям:
Ми українці з душею неймовірної краси,
Наша історія летітиме по світу;
Про генетичну єдність і свободу,
Бо Україна — це про людяність народу!

Я НАПИШУ КАЗКИ

Колись я напишу казки онукам,
Де буду між рядків ховати смуток.
Війну словами обіграю,
У поезії дракона подолаю.

Онукам, правнукам — усім нащадкам
Розповідати буду про ворогів нападки.
Як наші воїни те зло долали,
Щоб ми в майбутньому про це в піснях співали.

Цього разу історії будуть правдиві,
Без прикрашання та пліток глузливих.
Усім пращурам декламуватиму я правду
Про шахраїв, героїв та їхню славу.

Найкращі подвиги збиратиму в казці,
За ті роки, при кожній згадці.
Кожна малеча в Україні щоб знала,
За що в той час країна воювала.

Буду співати їм у колискових,
Що в кожного солдата є шеврони,
Які наділені дивами світу,
У них магія пророцького завіту.

Що ЗСУ — це легіон свободи,
Про те, що вони вихідці з народу,
Який на захист встав заради миру,
Готовий за майбутнє дітей своїх загинуть.

У моїх легендах будуть слова надії,
Потужна віра про здійсненні мрії.
У кожному реченні я буду віщувати,
Як Україні вдалося ворога здолати.

У пекло скинути всіх крадіїв світила,
Замурувати в ґрати зрадників брехливих.
Очистити країну-неньку
Від мерзоти, що наживалася тихенько.

Мої онуки обов'язково будуть знати,
Що Україна — це місце благодаті.
Плодюча, неймовірної краси,
Це місце сили українців в усі часи.

Я напишу казки про найцінніше:
Про славу України і як було раніше.
Про її силу волі та сивину віків,
Як наші пращури кували міць чоловіків.

Про зілля мольфарів від шайтанів,
Про боротьбу козацтва від панів,
Про домових, що дім оберігали,
Та кобзарів, що неньку прославляли.

Мої казки читатимуть по світу,
А потім їх внесуть в освіту,
Щоб кожна у майбутньому дитина
Знала, як мантру: «Все буде Україна!».

СЛІСАРЧУК В'ячеслав Михайлович

Слісарчук В'ячеслав Михайлович — завідувач бібліотеки Одеського міського Палацу дитячої та юнацької творчості, член ініціативної творчої групи вчителів — шанувальників поетичного слова та створення проєкту «Поезія єднає».

В'ячеслав Михайлович — член Національної спілки журналістів України з 2006 року. У 2013 році прийнятий до Всеукраїнської спілки письменників-мариністів, у 2017 році — до лав Національної спілки краєзнавців України.

Вірші та оповідання були видані в різних збірниках та альманахах. У співавторстві з академіком Файтельберг-Бланком опубліковано понад 80 статей та нарисів на тему криміналу та історії Одеси. Є співавтором книг «Бандитська Одеса — 9» та «Бронзовий вік Південної Пальміри».

За досягнення в галузі літератури, історії та краєзнавства В'ячеслав Михайлович нагороджений та має відзнаки. У 2010 році отримав спеціальний приз фестивалю «Червоні вітрила» у творчому конкурсі малої прози. У 2012 році відзначений дипломом літературного конкурсу «Моя Одеса», у березні 2014 року брав участь у конференції, присвяченій 200-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка (Черкаси, Канів). Також нагороджений спеціальним дипломом «Одесика», пам'ятним знаком «Золоте серце»; за історичний твір у віршованій формі «Поема про Рішельє» отримав диплом Міжнародного літературного конкурсу імені де Рішельє, лауреат премії муніципального літературного конкурсу імені І. Франка та Всеукраїнського конкурсу «Українська мова — мова єднання».

ОДЕСА — МІСТО ЧАРІВНЕ

Моя Одеса — місто чарівне.
Зустріти можемо куточки всього світу.
Вона завжди приваблює мене,
Акацій ароматом, пелюсток дивоцвітом.

Один куточок нібито Париж,
Тут є архітектура та фонтани,
Оперний театр, модних бутиків престиж,
І кінофестиваль зірковий, наче в Канах.

Другий куточок — дивовижний Рим,
Тут б'є годинник католицького собору,
І, як музей, тут виглядає кожен дім,
Муркоче кішка — охоронець двору.

Є Польська вулиця, Еврейська, є базар,
Є парк Стамбульський, площа Грецька,
Французький і Приморський у цвіті бульвар.
Одеса — справжнє місто європейське,

Де діти дуже весело живуть,
І ходять до кафе і піцерії,
Усі народи її мамою звуть,
Одеса — місто, де збуваються всі мрії!

ГІМН ЧОРНОМОРСЬКОМУ КОЗАЦТВУ

Об'єднаємось, козаче, за життя та волю,
Щоб не було у світі лиха,
А була би доля.

Об'єднаємось, козаче, по усій країні,
Щоби кожен був щасливий в рідній Україні.

Об'єднаємось, козаче, щоб ці дні настали,
Щоб жіночі ясні очі більш не сумували,
Щоб у кожної родині батько не журився,
Щоб українській козак пив, їв та веселився.

Об'єднаємось, козаче, від Прута до Дону.
Нашу волю, наше щастя не дамо нікому.
Хай козацька пісня ллється та до Бога лине,
Поки в грудях серце б'ється.
Житиме країна,
Сильна, незалежна наша Батьківщина,
Сильна, незалежна наша Україна!

ЛЕСІ УКРАЇНЦІ

Ліс на Волині барвами грає,
Епічна трембіта лунає в гаю,
Серед дерев Мавка долю шукає
Яскраво та тихо у давньому краю.

У ньому, коли усе розквітає,
Карпатські легенди вмиль оживають:
Русалки, водяники та потерчата,
А ще навесні відбуваються свята.

Їм вітер доносить її колискову —
Народну, співучу ріднесеньку мову!
Казка чарівна, де трапляється диво.
Авторка хто? — зрозуміти можливо.

НОВИЙ РІК У ЗВІРОГРАДІ, або РІЗДВЯНИЙ БАЛЬЗАМ (уривок з казки)

У самому серці непрохідних джунглів, за високими горами та тропічними деревами, таїться стародавнє місто. З невідомих причин люди покинули його ще багато століть тому, і з того часу воно стало пристанищем звірів та птахів. Згодом давня назва цього поселення вивітрилася з пам'яті, і воно стало називатися Звіроградом.

Так ось, у Звірограді, в Тигриному кварталі, проживало тигреня, якого звали Леус. Він був не маленький, і не дорослий, загалом, тигреня-підліток. Мешкав він у великому кам'яному будинку з мамою та бабусею.

Мама — Тигра і бабуся — Тигрюля оточували його турботою, і від цього наш Леус ріс звичайною дитиною — тигреням. Леус дуже любив своїх рідних, та так, що ладен був зробити для них все, що завгодно.

У нього була подружка малеча — тигра — Леонора, яку батьки називали Ляля, а друзі — Тигрюля.

Тигрюля дуже подобалася нашому Леусу, і вони були добрими друзями.

Якось у Лялі трапилося лихо: захворіла мама. Жодні ліки не допомагали.

Птахи щебетали, що хворобу приніс дощ. До слова сказати, зливи в джунглях йдуть досить часто, і їх мешканцям ніякого клопоту не приносять. Але цей дощ був особливий: оранжевого кольору.

Ходили чутки, що винні хімічні заводи. Десь сталася аварія, й отруйні викиди піднялися в атмосферу, у результаті чого утворилася отруйна хмара, яка токсичним дощем пролилася на ці краї. Після цього почали хворіти звірі та птахи. Це торкнулося і Лялиної мами — Тигриші.

І тоді лікарі взялися за її лікування. Спершу Лікар Слон прописав їй гартування. Він обливав її з хобота холодною водою. Від цього Тигриша почала ще більше кашляти, потім її лікував доктор Леопард, який робив їй масажі за допомогою гарячого каміння. Ще лікував світило місцевої медицини — Павіан! Він до її тіла прикладав бананове листя, напував мікстурою з ананасового й мангового соку, обкладав апельсиновими шкірками, але мамі Тигрулі краще не ставало. Характер у неї зіпсувався. Вона навіть посварилася з чоловіком, і він перебрався жити в сусідній квартал. Тигриша перестала посміхатися і тільки гарчала на всіх.

— Що ж робити? Як допомогти мамі? — ніхто цього не знав. Як казали лікарі: врятувати її могло лише диво.

Розділ 2. Чудова картинка

Якось Тигреня Леус у бабусиній бібліотеці знайшов книгу з красивими картинками. На її обкладинці значилося: «Різдвяна казка». У книзі були яскраві малюнки, і Леус вирішив показати її подружці.

Наступного дня, коли вони сиділи біля озера, на стовбурі дерева, що впало, і весело бовтали ногами, Леус показав цю книгу Тигрулі. Одна з картинок справила на неї сильне враження. Там були намальовані люди: дружна сім'я, яка сидить за великим сервірованим столом.

(Далі буде у наступних випусках збірки)

ТРУБНІКОВ Максим Валерійович

Трубніков Максим Валерійович — учитель, поет, співак, композитор.

Максим Валерійович — учитель мистецтва Одеського ліцею № 9. Більше ніж двадцятирічна педагогічна робота постійно перепліталась із активною громадською та музичною діяльністю, пошуково-реконструкторською зацікавленістю.

Захоплення з раннього дитинства (5 років) музикою привело до професійної музичної діяльності: у 2009 році створив відомий в Україні гурт «Друже Музико», разом з яким став учасником Революції Гідності.

У 2009 році Максим Валерійович започаткував зі своїми учнями та іншими активістами Вишиванковий фестиваль та традиційне підняття великого Державного прапора України на Потьомкінських сходах у День прапора України, за що відзначений грамотою Президента України.

Також Максим Валерійович є активним учасником інтеграційного розмовного клубу «Ріка» від ГО «Десяте квітня» і своєю пісенною творчістю надихає людей на опанування української мови в розмовних клубах Херсонщини, Миколаївщини, Кропивницьчини, Одещини.

Любов до поетичного слова, музики, українських народних традицій передає педагог своїм учням та вихованцям.

ОДЕСА — МАМА

Де б не скитався я по світі,
Завжди у сні плекаю миті:
Коли побачу випадково
Свою домівку та й навколо
Побачу місто гонорове.
Ти не знайдеш іще такого,
Бо то не місто, то перлина,
То є південна Україна!

Мамо — мамо!
Мамо — мамо!
Мамо!
Одеса — мамо!

Що б не казали, моє місто
Вплітається, немов в намисто,
В історію моєї держави.
На жаль, не всі її вивчали...
Впродовж сторіч фортечні мури
Оберігали від потури
Цей порт, це місто, ці простори,
Які плекає Чорне море!

УКРАЇНА ПЕРЕМОЖЕ!

Рідний дім, де червона калина,
Рідна мова моя солов'їна.
Обрій наш — це дві смуги:
Блакитне небо і жовті лани.
В Україні живу і кохаю,
Я своїх, я своє захищаю,
Пам'ятаючи тих,
Хто у вічність пішли.

Україна переможе!
Ми єдині, ми все зможем.
Наша віра, наша правда,
Наша мрія, наш звичай.
Ворогів будем троцтити,
Пам'ятати і помстити.
Є за ради кого жити:
За наш рідний, милий край!

А тоді, коли ми переможемо,
Відбудуємо та допоможемо
І калину підняти, пшеничку зібрати
Та звеселить край.
Ось тоді будемо святкувати,
Звісно, тих слід нам не забувати,
Хто в біді зсиротів,
Щоб не були самі.

Україна переможе!
Ми єдині, ми все зможем.
Наша віра, наша правда,
Наша мрія, наш звичай.
Ворогів будем троцтити,
Пам'ятати і помстити.
Є за ради кого жити:
За наш рідний, милий край!

БУДЬ З НАМИ! БУДЬ УКРАЇНЦЕМ!

Привіт тобі, друже, вітаю тя, брате,
Бо тільки разом нам недолю здолати,
Разом гартувати, плекати країну,
Соборну помісну свою Україну.
На карті немає такого куточку,
Де б краще ти виховав сина та дочку;
Моря є і гори, ліси і озера —
Відчуй це душею, розкрийся весело.
Культура, історія, мова — єдині.
Це все притаманно твоїй Батьківщині.
Можливо, ще поки не все про те знаєш,
Та найголовніше, що прагнеш, бажаєш.

Будь з нами, будь українцем,
Радій, що тут народився,
Якщо підеш услід за мною,
Себе відчуєш собою!
Будь з нами, будь українцем,
Радій що тут народився,
І на свята, і до зброї,
Підемо разом з тобою!

Ми впевненні, сильні, ми мужні, порядні.
І вибір без вибору нам неприйнятний.
В привітній спільноті своє здобувати —
І серцем до серця, і хата до хати.
Та до побратима протягнемо руку
І тим ще сильніше підтвердимо злуку
Великої нації! Спрагу народу,
Вгамуємо водами з Сяну та Дону.
А ти перемогам народу радієш
І про власний внесок у них завжди мрієш.
Працюй над собою, люби дане Богом,
Бо твій власний приклад і є допомога.

ПАТРІОТ

Відчуваєш самотність,
Поважаєш рідну мову
І рідний мотив!
Розумієш, де коріння,
І не поділяєш ціле
На захід і схід!
Ти живеш в своїй країні —
Україні,
Ти — господар власних думок!
Відкидай тугу сумління
Та зроби нарешті перший крок!
Повір! Примкни!
І підтримай своє!
Лише з тобою
В нас майбутнє є!
І не чекай, коли
Настане інший час!
Ніхто не зробить
Краще це за нас!
Розкриваючи ментальність,
Поринаєш в неповторний
Духовий світ.
Тож з дитячої колиски
Вже були тобі властиві
Воля і хист!
Дух, єднаючись із тілом,
Піднесе тебе на хвилі
Чуттів та казок!
Усвідом самодостатність
І зробимо разом перший крок!

МОЛИТВА БІЙЦЯ

Лист і зброя в надійних руках,
Сміх і мужність, де мав бути страх.
Із навалою лютого зла
Пульсом правди б'ється душа!

Не боїмося ні вогню, ані холоду,
Зі смертю щодня на ти.
Ми захищаємось від хижого ворогу,
Ми світлі воїни — брати!
Боже, нас заступи!
Спаси і охорони!
Здобути волю нам дай!
І благодать на наш край!

Спогад рідний, що не полишив,
Щоб скоріше здобути вже мир.
На позиції в день і в ночі
Від кордонів тримаймо ключі.

Не боїмося ні вогню, ані холоду,
Зі смертю щодня на ти.
Ми захищаємось від хижого ворогу,
Ми світлі воїни — брати!
Боже, нас заступи!
Спаси і охорони!
Здобути волю нам дай!
І благодать на наш край!

Пресвята Богородиця, Мати Христова,
Укрий ризою своєю святою від неба до землі,
Мене самого, коня мого, і хто при мені є.
Угоні неприятеля, учені порох водою, а кулю вітром
Від Рабів Божих твоїх.
Ангела Христова на дотримання від Бога,
Від неба дай нам, Рабам Божим, твоїм.
Старанно молюся: «Ти дні мої збережи й заступи
від всякої неправди, ко всякому діянню
на шляху спасіння направ».
Амінь.

УКРАЇНСЬКІ ОТАМАНИ

Як було і зараз є,
І до чого все веде,
Знаєш, брате,
Бо, обравши певний шлях,
З чистим полум'ям в руках
Вдвох рушати.
Наша впевненість в собі
Розквітає між людьми,
Лле надію,
Ми досягнемо з тобою,
Принесемо у цей світ
Світлу мрію!

Ідучи до герцю,
В кожному вдарі серця,
Ми несемо віри
Праведну міру,
Не зведе лукавий
Наші кроки праві,
Піднесемо славу
України-мами.

Українські отамани!
Переможним шляхом йти,
Протиставити біді
Спільні дії.
До намічених висот,
З усуванням перешкод
Марш у вирій.

І, віддавши всіх себе,
Не зважаючи на все,
Дні і ночі,
Ми розділимо з тобою,
Дотягнувшись до небес,
Бо так хочемо,
Ідучи до герцю,
В кожному вдарі серця
Ми несемо віри
Праведну міру,
Не зведе лукавий
Наші кроки праві,
Піднесемо славу
України-мами.

Кожен крок вперед веде,
Кожне слово понад все:
Вірність гаслу.
Ми віддалились боротьбі,
Бо бажаємо собі
Долю ясну.
Як бувало і як є,
Що до чого призведе,
Знаєш, брате,
Бо, обравши власний шлях,
З чистим полум'ям в руках
В бій рушати.

Ідучи до герцю,
В кожнім вдарі серця,
Ми несемо віри
Праведну міру,
Не зведе лукавий
Наші кроки праві,
Піднесемо славу
України мами.
Українські отамани!

НА ЧОРНИХ НОМЕРАХ

Йдемо на чорних номерах,
Нам не знайоме слово жах,
Пекучий град серед зими
Металом розриває сни.
Вогонь завзятих не пече,
Сюди прийшли ми по своє,
Тож бережися, лютий кат,
Йдемо на чорних номерах.
Наш рух упевнений вперед
Усіх нас до мети веде,
Звільнити любий, рідний край,
Братове, бийся, не зважай,
Та наші чорні номери,
Неначе з пекла, вийшли ми,
Щоб запалити небокрай
Та повернути людям рай.

За волю,
За долю,
За честь йдемо
На чорних номерах.
За волю,
За долю,
Вперед йдемо
На чорних номерах.

Йдемо на чорних номерах
Смертю засіяних полях,
Наш гордий клич вперед веде,
Бо Україна понад все!
Холодний подих, хижий звук,
Не зупинити нас, мій друг,
І співи чутно в небесах,
Йдемо на чорних номерах.
Зняв запобіжник, звів затвор,
Шалено реготить мотор,
І кров неначе закипить,
Сталевих м'яз не зупинить,
Та з нами пам'ять поколінь,
За нами мир передусім.
Зробимо більше ніж усе,
Що перемогу принесе.

РУДИЙ
Михайло Омелянович

Рудий Михайло Омелянович — учитель історії та права Одеського ліцею № 69 вищої категорії, має звання «старший учитель».

Народився в с. Каплівка Хотинського району Чернівецької області. У недавньому минулому — кадровий офіцер, за плечима якого тридцять років напруженої служби, має звання полковника.

У школі працює більше десяти років. Уроки проводить цікаво, нестандартно, формує в учнів активну соціальну та громадянську позицію, історичне мислення, запроваджує різноманітні методи, створює атмосферу співробітництва.

Захоплюватися поезією почав ще в юності, до творчості ставиться з особливою вимогливістю.

Твори різної тематики, однак більшість — патріотичної.

«Єднаймо струни наших душ, єднаймо серця: любіть Україну, вірте в її щасливе майбутнє. Україна переможе і здолає усі незгоди», — учить своєю творчістю Михайло Омелянович Рудий.

УКРАЇНО МОЯ, УКРАЇНО!..

Україно моя, Україно!
Не протягуй від злиднів руки,
Не ставай, не ставай на коліна,
Не ходи, не ходи в жебраки.

Одягни золотисте намисто,
Щоб шуміли рясні врожаї...
Не в дебатах, а в праці корисній
Мрії згодом здійсняться твої.

Людська праця загоїть всі рани
На потужних заводах, й тоді
Шахраїв, безумовно, не стане,
Не живуть вони в чистій воді.

Буде все і на стіл, і до столу:
Кращий в світі у нас чорнозем.
Коли скажем усі ми: «Доволі!..»
І чуже на смітник віднесем.

Бо ніхто ще не став гідно жити
З тих, хто слухав поради чужі.
Є земля і народ працьовитий,
Є священні твої рубежі.

Україно! Здолаєш ти скруту,
В тебе вдосталь для цього підстав...
За природних умов треба бути
Тобі в стані заможних держав.

В плідній праці прийде твоя слава,
В це я вірю, за це я молюсь...
Пам'ятай! Ти велика держава,
Твоя матінка — Київська Русь!

ВІДГУК МИНУЛОГО

Де мчав на повному галопі
В історію шалений вік,
Минулого піднявся копіт
Від нього ще ніхто не втік.

Наздожене воно будь-кого,
Коли прийде остання мить,
І глянуть пращури суворо
Через захмарену блакить.

І затремтять тоді погані,
Що скоїли немало зла,
Бо їх потягнуть на аркані
Туди, де вже кипить смола.

Про все, що є, і все, що було,
В далекі роки молоді,
Згадає кожному минуле
На справедливому суді.

ТРАВНЕВІ ГРОЗИ

Травневі грози відгриміли,
Весни опали пелюстки...
Від спеки влітку погоріли
Кохання нашого квітки.

Мабуть, не вміли ми кохати,
Не зберегли свою весну...
Хтось інший буде цілувати
Твою усмішку чарівну.

Пов'яли наші щастя-квіти...
Куди без них тепер іти?
Куди мені себе подіти?
Де пристань вірності знайти?

Мабуть, не вміли ми кохати,
Не зберегли свою весну...
Я вже не буду цілувати
Твою усмішку чарівну.

Пожовкло листя... Замість літа
Не посміхнулась осінь нам...
Коханням серце не зустріти.
На серці від кохання шрам.

ОКІП — ФОРТЕЦЯ СОЛДАТА

Комбат суворо наказав:
«В заслін піде четверта рота...»
...Де стрибунець на скрипці грав,
В землю вгризалася піхота.

Не обійшлось без мозолів,
Проте в ціні були лопати,
Бо кожен добре розумів:
«Окіп — фортеція солдата.

Він захистить і збереже,
Як вже бувало в дні минулі,
На небезпечнім рубежі
І від осколка, і від кулі...»

Та все ж в крові, немов в росі,
Полин скупався на світанку,
Бо повернулися не всі
Із тих, що зупинили танки.

ФРОНТОВА БАЛАДА

Ворожа погоня,
Зім'ятий бур'ян.
На маки червоні
Упав капітан.

Був вибір жорстоким:
Чи смерть? Чи полон?
Діслав він в патронник
Останній патрон...

Вибачте, мамо,
Кохана, пробач!
Донечко любя,
Не треба, не плач!

«Гірка моя доля», —
Герой прошептав.
Торкнувсь «ТТ» скроні —
Й застиг капітан.

І серце замерло...
В ту мить сухувій
Доніс голос владний
До вуха: «Не смій!..»

І сталося диво...
Зніміла рука
І палець хтось жваво
Відвів від курка.

Міраж то чи дійсність —
Не знав капітан,
Та кров перестала
Сочитися з ран.

І сили з'явилися,
І тиша навкруг...
— Ти хто? — запитав він.
Далеке: — Твій друг!

Вибачте, мамо!
Кохана, пробач!
Донечко люба,
Не треба, не плач!

На світі бувало
Чимало чудес...
Можливо, то ангел
Спустився з небес?

Чи жити? Чи вмерти?
Поповз він навскіс
На те мінне поле,
Що вперлося в ліс.

— Туди не полізуть! —
В мозку круговерть...
А поруч в залізі
Прихована смерть.

Праворуч! Ліворуч!
Спокійно! Не смій!...
Доносив до вуха
Його суховій.

Тут ворог помітив,
І кулі, мов бджоли,
Густими рядами
Летіли над полем.

Чотири години,
Вони, як роки,
Він повз і доповз
Всім смертям ннавпаки.

Вибачте, мамо!
Кохана, пробач!
Донечко люба,
Не треба, не плач!

«Я згодом приїду, —
Писав він, — до вас
Бо Ангел-хранитель
Життя мені спас».

ТАРАСОВА НІЧ

У 1630 році українські козаки на чолі з полковником Тарасом Трясилою завдали поразки польським військам коронного гетьмана Канеупольського. Ця битва увійшла в історію під назвою «Тарасова ніч».

На коня сів Тарас
Ніч ле-ле темніла...
Святкували в той час
Ляхи «панське тіло».

І раптом атака
Відважна, рішуча...
Була перемога,
Як місяць, блискуча.

Все небо зоріло
Мільйонами свіч...
З тих пір і донині
Живе в Україні
І пам'ять, і слава
Про Тарасову ніч.

ЗМІСТ

<i>Буйневич О. Нас єднає рідна Одеса!</i>	3
Передмова	5
<i>ЛІПІНСЬКА Антоніна Іванівна</i>	10
Мій Одесі	11
Чужа стріха.....	12
Знову снилась війна.....	13
Не скорився мій син	14
Вербиця	15
Віра.....	15
Коли закінчиться війна	16
Нескорена.....	17
Ти навчи мене жити... ..	18
Слово рідне	19
Матусю, бачите... ..	20
Співай, моя пташко	21
<i>ОКЛЮК Олена Григорівна</i>	22
Гармонія.....	23
Відчинено минулого фіранку.....	24
Ріднішої нема	25
Материнська молитва.....	26
Усміхнися мені	27
Матуся моя.....	28
Радість	28
Хоробрі солдати.....	29
Надія	30
Зимовий вечір	31
Украдене дитинство	32
Рай.....	33
<i>ДОЛГІЄР Ольга Валеріївна</i>	34
Моя Одеса.....	35
Батьківщина.....	36
Сумна картина	37
Безцінний скарб	38
Калейдоскоп життя	39
Бажана пора	40
Я — сніжинка?	41

Летіли птахою роки.....	42
Рідна мова	42
Осінні мотиви.....	43
<i>ГУСТЕНКО Ольга Олександрівна.....</i>	<i>44</i>
Країно моя	45
Прийде весна	46
Молюся Богу	47
Сніг і морози	48
Було колись	49
<i>ШУМОВЕЦЬКА Інна Миколаївна</i>	<i>50</i>
Одеса, як пісня... ..	51
Ми — переможні!.....	52
Переплуталось... ..	53
Тиша	54
Різдво	55
Літо.....	56
Порушила... ..	57
Мов веселка вишиванка	58
Скільки слів написано про маму!	59
Не спалося... ..	61
Думки... ..	62
Коли попала під айстрову заметіль і не було парасольки... ..	63
<i>ЦИМБАЛ Тетяна Василівна.....</i>	<i>64</i>
Ранок в Одесі	65
Кажуть, краще вчитись на чужих помилках	66
Чорнобиль	67
Осінь.....	68
Слово рідне	69
Цвіте трояндово троянда.....	70
Сerpневий зорепад.....	70
Вишиваю стіжечки.....	71
<i>МАЛИЦЬКА Анна Дмитрівна</i>	<i>72</i>
Моє місто	73
Життя мине, неначе літо... ..	75
Сатурн	76
Дощ	77
Дім	78
Коли сідає сонце... ..	79
Людина й крила.....	80

Під моїм небом стиглого помаранча.....	80
Причорномор'я	81
Як я піду... ..	82
Синові (колискова)	83
<i>ТКАЧУК Людмила Анатоліївна</i>	84
Говорять: «Це було передбачено!..»	85
А я так впевнено йшла до мети... ..	86
Не пишійть про війну!	87
Розмова із Сократом.....	88
Йде в гості до нас Новий рік (пісня)	89
<i>АНДРОЩУК Оксана Іванівна</i>	90
Моя Одеса.....	91
Моя мова	92
Ще вчора все у нас було... ..	92
Пам'яті Тараса Шевченка.....	93
Розмовляй українською, друже!.....	94
Бабуні. З любов'ю... ..	95
<i>МЕЛЬНИЧЕНКО Тетяна Михайлівна</i>	96
Звикаємо.....	97
Місто зиркає	97
Дорога додому	98
Сни розгубились	98
Сніжить... ..	99
Затуляє очі пелена облуди	100
Слово	101
<i>СЄБОВА Наталія Вікторівна</i>	102
Одеса є і буде	103
Ми — українці!	103
До річниці	104
Не розумію я... ..	105
Вічна пам'ять.....	106
Мої любі першачки.....	107
<i>ШОЛОМІЦЬКА Лілія Василівна</i>	108
Заповіт	109
Забуті душі.....	110
Вишиванки.....	111
Сіль України.....	112
ЗСУ.....	113

Україна — душа планети	114
666 день війни	115
Людяність... ..	116
Я напишу казки	118
<i>СЛІСАРЧУК В'ячеслав Михайлович</i>	120
Одеса — місто чарівне	121
Гімн чорноморському козацтву	122
Лесі Українці	123
Новий рік у Звірограді, або Різдвяний бальзам	124
<i>ТРУБНИКОВ Максим Валерійович</i>	126
Одеса — мама	127
Україна переможе!	128
Будь з нами! Будь українцем!	129
Патріот.....	130
Молитва бійця	131
Українські отамани.....	133
На чорних номерах	136
<i>РУДИЙ Михайло Омелянович</i>	138
Україно моя, Україно!.. ..	139
Відгук минулого	140
Травневі грози	141
Окіп — фортеця солдата	142
Фронтowa балада	143
Тарасова ніч.....	146

Н44 **Незламне** слово рідної Одеси : збірка поезій / упоряд.
О. О. Амеліна ; Департамент освіти та науки Одеської
міської ради, Комунальна установа «Одеський центр професійного розвитку педагогічних працівників». — Одеса :
Астропринт, 2024. — 152 с. : іл.
ISBN 978—617—8381—77—6.

«Незламне слово рідної Одеси» — перша збірка колективу талановитих одеських учителів, шанувальників поетичного слова, результат міського проекту «Поезія єднає».

Більшість творів патріотичної тематики, що засвідчує глибоку щиру любов до Батьківщини — України, отчого краю, свого народу, мови та історії, рідного міста Одеси. Інші поезії — про родину, батьків, дітей, природу, кохання, людські чесноти та почуття. Автори вірять у мирне щасливе майбутнє і своєю натхненною працею наближають його.

Збірка розрахована на широке коло читачів, а також може бути корисною для проведення уроків літератури та історії, позакласних виховних заходів.

УДК 821.161.2(477)-1

Літературно-художнє видання

НЕЗЛАМНЕ СЛОВО РІДНОЇ ОДЕСИ

Збірка поезій

Упорядник
АМЕЛІНА Ольга Олександрівна

Видано в авторській редакції

Завідувачка редакції *Т. М. Забанова*
Технічний редактор *Т. В. Іванова*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 8,84.
Тираж 50 прим. Зам. № 525 (84).

Видавництво і друкарня «Астропринт»
65091, м. Одеса, вул. Разумовська, 21
Тел.: (0482) 37-14-25, 33-07-17, (048) 7-855-855
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 1373 від 28.05.2003 р.